

ÅSNES KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2019 – 2030

PLANBESKRIVELSE

Vedtatt av kommunestyret i sak 068/19

Dato 23.09.2019

Innholdsfortegnelse

1. SAMMENDRAG	4
2. INNLEDNING	8
2.1 Kommuneplanenes arealdel	8
2.2 Rullering	8
2.3 Planansvarlige	9
2.4 Plandokumenter	9
2.5 Behandling av innspill	10
3. PLANPROSESSEN	10
4. PLANSTATUS OG RAMMEBETINGELSER	11
4.1 Føringer for kommuneplanprosessen	11
5. OVERORDNETE GREP – KRITERIER FOR UTVIKLINGSTILTAK I ÅSNES	21
5.1 Kriterier for lokalisering av utbyggingstiltak i Åsnes kommune	21
5.2 Hyttestandardene	26
5.3 Fortetting	27
5.4 Bruksendring/omdisponering av eksisterende spredt bebyggelse til fritidsformål	28
6 PLANFORSLAG AREALBRUK	29
6.1 Status gjeldende plan etter planperiodens utløp	29
6.2 Delplaner/ utvikling grendesentra	30
6.3 Sentrumsplan Flisa	30
7 AREALFORMÅL	39
7.1 Omtale av planformål	39

7.2	Hensynssoner	48
7.3	Bestemmelsesområder, plan og bygningsloven § 12-7	53

Foto forside: bilde 1 - Tor Jostein Sørлие, bilde 2 - Eskild Vika Amundsen, bilde 3 - Bjørn Martin Brandett, bilde 4 - Ada Terese Sørлие.

1. SAMMENDRAG

Mye har skjedd siden gjeldende kommuneplan ble vedtatt i 1993 med hensyn på lovverk, retningslinjer og forskrifter. Plan- og bygningsloven har hatt en stor revisjon i 2009 og samfunnsutviklingen har gått sin gang med skiftende regjeringer, kommunestyrer m/ ulike fokusområder. Sammen med en digital revolusjon vil dagens kommuneplan framstå ganske forskjellig fra den tidligere planen.

Regjeringens fokusområder er nedfelt i "Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Kongelig resolusjon (2015)":

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

En kommuneplan i dag er mer omfattende med flere lover, forskrifter og veiledere som skal tilfredsstilles enn hva som var tilfellet ved utarbeidelse av eksisterende plan.

1) NOEN VIKTIGE PRIORITERINGER

- Ny boligbygging skal skje innenfor arealer som dekkes av **trykksone for kommunalt vannverk**. Dette betyr at flere innspill ikke har blitt prioritert selv om de ellers kan ha gode kvaliteter. Gjenstående utbyggingsreserver som fortetting både rundt i grendene og på Flisa tilsier at en ikke trenger å utfordre denne forutsetningen.
- Tatt ut **LNF-områder** for spredt bosetting og LNF-område med særlige naturforvaltnings- og kulturverninteresser og erstattet disse med vanlig LNF-område med krav om dispensasjonssøknad ved aktuelle byggesaker. Laget egne retningslinjer for dispensasjonspraksis (vedlegg 2). Dette gir større fleksibilitet mht. å kunne vurdere geografisk beliggenhet av tiltak, men samtidig skjerpede krav mht. dokumentasjon av egnethet/konsekvenser.
- Åsnes kommune har i senere år hatt lite **hyttebygging** og i flere av de områdene som ble lagt inn i gjeldende plan har det ikke skjedd noe. En har fått innspill på ca. 450-500 nye tomter spredt rundt i hele kommunen. De største områdene som er spilt inn ligger langs snøskuterleden og argumentene for plasseringen har vært muligheter for å utnytte den som viktig aktivitet og trekkplaster. Hyttebygging bør ikke skje tilfeldig og spredt, men helst i tråd med en overordnet strategi. Forslag til kriterier for utlegging av nye områder se s. 25 i planbeskrivelsen.
Ut fra innspill og en vurdering av disse kriteriene har en valgt **Vermundsjøen, Husuberget/ Tyskeberget** (3 områder) og et mindre område ved **Knapptjernet** som prioriterte områder for

hyttebygging. Totalt er det lagt inn en ramme på 429 nye hyttetomter. I tillegg **Posåsen** som prøveprosjekt for integrering av ny fritidsbebyggelse sammen med bevaring av eksisterende gårdstun. Antall fritidsboliger her foreslås avklart gjennom reguleringsplan.

- **Vekstretning for Flisa** er valgt med bakgrunn i utredning for Rv. 2 (Asplan Viak) Scenario B: Ekspansiv utvikling. Dette skal ikke være til hinder for at en tilstreber en kompakt sentrumsutvikling og at en ikke tar mer dyrket mark enn høyst nødvendig.

2) DE VIKTIGSTE ENDRINGENE

- Der ikke annet fremgår gjelder kommuneplanen foran eldre planer som ikke er nevnt i § 2.1b (Unntak: Omregulering Kjølen Nedre og Områderegulering Flisa Øst, del 4). De eldre planene vil utfylle kommuneplanen der det ikke er motstrid, og på punkter der kommuneplanen er taus (bl.a. for byggegrenser og fareområder). Kommuneplanen vil overstyre utnyttelsesgraden i disse planene.
- Ut over vedtatte nye byggeområder **for boliger** som foreslås tatt inn i ny kommuneplan, er det for grendene valgt å **ta ut div. byggeområder (som ikke er regulert) fra gjeldende plan, samt regulerte tomter som ligger over trykksone for vannverk** og erstattet disse med formål LNF-område med tilhørende krav til byggesaksbehandling etter de nye dispensasjonsbestemmelsene (se planbestemmelser, vedlegg 2).
- Reguleringsplanen for Brattåsen boligområde går i sin helhet ut og regulerte tomter i Gjesåsen, Skalbukilen, Austadberget som ligger over trykksonen vil ikke tillates bebygd.
- Det er gjort et forsøk på definisjon av **skogfinsk byggeskikk** med forslag til hensynssone bevaring kulturmiljø for 4 grender (Tyskeberget, Fallåsen, Haraldsåsen og Posåsen) med tilhørende retningslinjer for håndtering av byggesøknader. Finnskogen er definert som eget bestemmelsesområde med krav om antikvarisk vurdering av byggesøknader som berører registrerte bygg fra skogfinsk bosetting. Det foreslås å lage en egen reguleringsplan for Posåsen med tanke på revitalisering av en fraflyttet grend gjennom satsing på utvikling av fritidsboliger (eksisterende bebyggelse og noe fortetting) med skogfinsk sjel og bevaring av byggeskikk/ kulturlandskap.
- Haraldsåsen er prioritert som et bevaringsverdig seterområde med egne bestemmelser.
- 3 middelalderske kirkesteder (Hof, Kirkemo og Åsnes gamle kirkested) er båndlagt etter Lov om kulturminner (vist på kart og med egne bestemmelser).
- Foreslår hensynssone bevaring kulturmiljø for Kynndammen, Haugsmølla og festplassene Skansen og Kilen.
- Økt fokus på **flom** og det er nå lagt inn hensynssoner flomfare for store områder langs Glomma og nedre delen av Flisa, egne fareområder for planlagte bruddsteder og kjente fareområder pga. isgang i Flisaelva. Hensynssone flomfare ved dambrudd i Bograngsdammen er lagt inn.

- Laget eget temakart for **naturrisiko** for hele kommunen (flom/ skred).
- Etter innspill fra kommuneskogen har **friluftslivet** fått en egen hensynssone for en strekning langs øvre delen av Kynna som åpner for en viss tilrettelegging for friluftaktiviteter.
- Lagt inn alle naturvernområder og viktige naturområder (klasse A og B) fra www.naturbase.no. 12 stk. naturreservat er statlig fredet inkl. Losmyra som er fredet iht. PBL (se oversikt vedlegg 6 i planbestemmelsene). Det er 11 A-områder og i tillegg er det lagt inn 76 stk. prioriterte naturområder i klasse B (Biofokusrapport 2009-2).
- Lagt inn badeplasser.
- Alle **skyttebaner** lagt inn med avgrensning inkl. faresone og støysone der dette er beregnet.
- Alle kjente **grustak/ steinbrudd** i kommersiell drift pluss nye innspill er vurdert og prioritert. En oversikt over normalt forbruk i befolkningen og tilgang på ulike masser tilsier at det ikke er behov for å ta i bruk nye massetak (unntatt område med utvinning av svart stein). Eksisterende uregulerte massetak innenfor sikringssone for kommunalt vannverk foreslås avviklet.
- Konsekvensen av vedtak om å skrinlegge alternativ trasé for rv. 2 utenfor Flisa sentrum gir muligheter for **sentrumsutvikling mot nord**. En negativ konsekvens av dette er nedbygging av matjord (ca. 124 daa). Et kompenserende tiltak er omdisponering av tidligere boligområder i gjeldende plan med tilsammen ca. 633 daa (ca. 579 daa skogsmark og ca. 54 daa dyrket mark, se nærmere omtale i KU side 59).
- Forslag til retningslinjer **lokalisering ulike typer næringsvirksomhet på/ utenfor Flisa**
 - De sentrumsnære næringsarealene på Flisa avsettes for videre utvikling innen varehandel/ service / offentlige formål. Næringsareal utenfor sentrum prioriteres for industri og produksjonsbedrifter.
 - Forretningsvirksomhet med hovedvekt på plasskrevende varer (type byggevarer, bilverksteder og lignende) skal etableres på Sundmoen og næringsområde på begge sider av Negardsvegen.
 - Næringsområdene langs Fv. 206, kvartalet Friggsgate/ Skjoldmøyvegen og begge sider av Rv. 2 forbeholdes detaljhandel, service og kontor.
- **Framstilling av plankart /delplaner**
 - En har valgt å vise kommuneplanformål for områder med eldre reguleringsplaner med unntak av 2 nye reguleringsplaner i Flisa sentrum (Kjølen Nedre og Flisa øst del 4).
 - Det er valgt å bruke bestemmelsesområde eller hensynssone hvis en har behov for tilleggsføringer utover gjeldende reguleringsplan (-er).
 - Laget egen delplan for Flisa i målestokk 1: 10 000.
 - Delplaner for grender er sløyfet da arealbruken her styres gjennom egne retningslinjer for dispensasjon ihht. vedlegg 2 i planbestemmelsene.

3) KONSEKVENNS-/ ROS-UTREDNING

Konsekvenser for innlagte nye byggeområder (bolig, fritidsbebyggelse, næringsvirksomhet og offentlig eller privat tjenesteyting m.fl.) er foretatt i KU-/ ROS - utredning. Valg av metode er beskrevet og mulige negative konsekvenser er vurdert her. Utredning av planen som helhet er vurdert innenfor følgende hovedtema:

- Utvikling av Flisa (trafikkløsning, tilstrekkelige arealer til bolig, næring, offentlig tjenesteyting, hensyn til jordvern)
- Hyttebygging
- Bevaring av naturverdier
- Trafikk og trafiksikkerhet
- Forholdet til flom og arealbruk
- Masseuttak

Det er utført en skjematisk risiko- og sårbarhetsanalyse av utbyggingsområdene der de mulige uønskede hendelsene er delt inn i naturskapte hendelser og menneskeskapte eller virksomhetsbaserte hendelser. Det er foretatt en vurdering av i hvilke områder det er tenkelig at den uønskede hendelsen kan forekomme. Vurdering av sannsynlighet for at hendelsen inntreffer, konsekvenser dersom den inntreffer, samt risiko før og etter iverksettelse av forebyggende eller skadebegrensende tiltak er oppsummert.

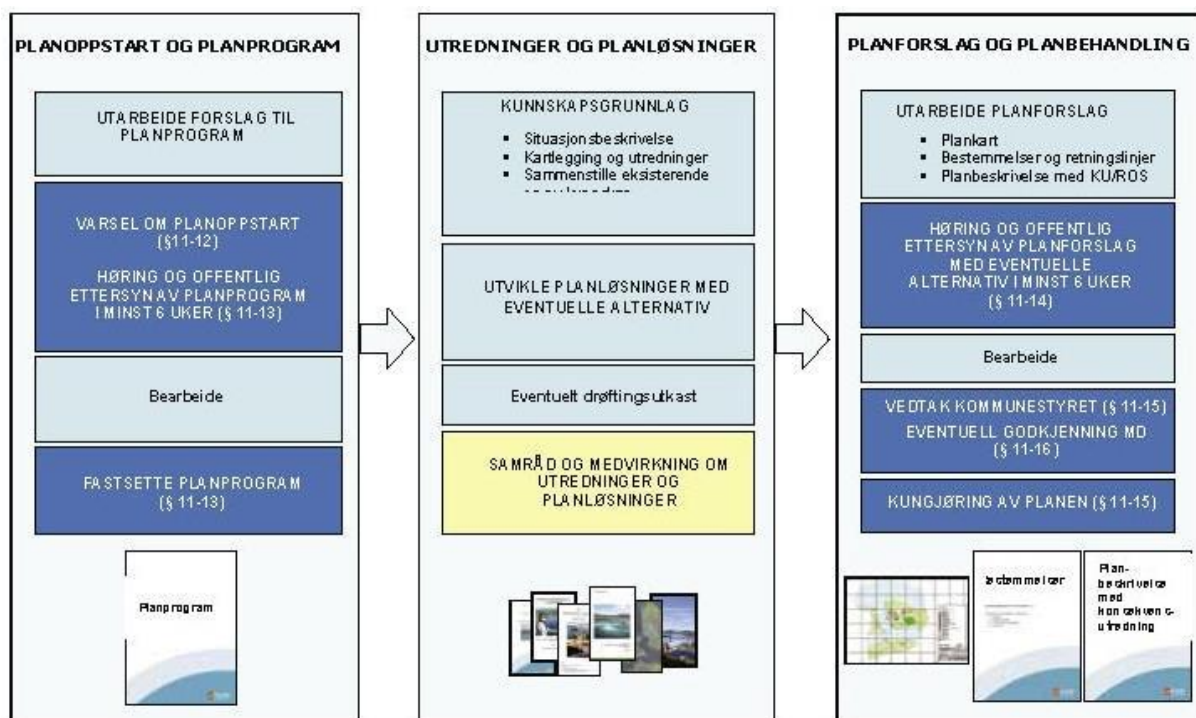
Konklusjon

Foreslått arealbruk med tilhørende planbestemmelser skal være i tråd med overordnede nasjonale, regionale og kommunale føringer og sikret, så langt det lar seg gjøre på dette stadiet, mot uønskede hendelser.

2. INNLEDNING

2.1 Kommuneplanenes arealdel

For å løse framtidens behov for en bærekraftig utvikling av areal og naturressurser skal kommunen ha en arealplan som viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Planen skal både verne om viktige ressurser samt ivareta samfunnets behov for endret bruk av areal.

Planprosessen ved utarbeiding av kommuneplan ("Veileder kommuneplanens arealdel T-1491").

Samtidig skal det planlegges for robuste samfunn hvor bl.a. hensynet til klima-, miljø og natur ivaretas. Arealdelen skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det fremgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivarettatt. Ved kommunestyrets vedtak vil arealdelen bli juridisk bindende for nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak som nevnt i Plan- og bygningslovens § 1-6.

2.2 Rullering

Arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel ble igangsatt våren 2012. Planens planprogram er fastsatt av kommunestyret 30.09.2013.

Plan- og bygningsloven er revidert og iverksatt 1. juli 2009 og plandokumentene er i den grad det har vært nødvendig tilpasset nye lovbestemmelser. Konsekvensutredningene er gjennomført i henhold til forskrift om konsekvensutredninger av 1. januar 2015. Planforslaget bygger på faktagrunnlag og forventninger gitt i Planprogram pluss div. oppdatert lovverk og retningslinjer etter den tid.

2.3 Planansvarlige

Plankart, planbestemmelser/ retningslinjer, planbeskrivelse med konsekvensutredning og ROS-analyse av innkomne innspill er utarbeidet av Arkitektbua AS i tett dialog med Åsnes kommune. Sentrale personer i utarbeidelsen har vært: Enhetsleder Tekniske tjenester Ove Johnny Dybendal, arealplanlegger Geir Udnæseth og GIS-ingeniør Jarle Skoglund fra Åsnes kommune, naturforvalter/arealplanlegger Øivind Løken og landskapsarkitekt/arealplanlegger Per Anders Rundfloen fra Arkitektbua AS.

I tillegg har en plangruppe ved rådmann, sektorleder samfunnsutvikling, barnehageleder, spesialrådgiver og rådgiver landbruk/næringsutvikling bistått med nødvendige avklaringer og prioriteringer i planprosessen. Informasjons- og kommunikasjonsrådgiver har vært behjelpelig med å finne illustrerende foto til krydring av dokumenter.

2.4 Plandokumenter

Kommuneplanens arealdel består av følgende dokumenter og utredninger:

Plandokumenter

- **Planbeskrivelse**
- **Kommuneplanbestemmelser / retningslinjer**
- **Kommuneplankart**
- **Temakart naturrisiko**
- **KU/ROS analyse av innspill og nye arealer som er lagt inn i planen**

Utredninger/vedlegg

- **Vedlegg 1:** Liste over innspill fra grendemøter og kommuneadministrasjonens vurdering av disse.
- **Vedlegg 2:** Egilsson, G. & Kjøs, G. 2015. Utredning trasé for riksveg 2 gjennom Flisa. Asplan Viak. 42 s.
- **Vedlegg 3:** Gammelmo, Ø., Blindheim, T., Klepsland, J., Lønnve, O.J., Olberg, S. & Olsen, K.M. 2009. Naturtypekartlegging i Åsnes kommune 2008. BioFokus-rapport 2009-2. 50 s.
- **Vedlegg 4:** Oppsummering av høringsuttalelser ved 1. gangs offentlig ettersyn og politisk prioritering.

2.5 Behandling av innspill

Alle innspill ved 1. gangs offentlig ettersyn er behandlet og vurdert av plangruppe / konsulent og finnes tilgjengelig som et eget dokument. Innspill som åpenlyst kommer i konflikt med kriterier eller vernehensyn har en bare laget en forenklet KU på. Høringsuttalelser ved 1. gangs offentlig ettersyn er oppsummert i eget notat (inkl. politisk prioritering) og div. endringer innarbeidet i plandokumentene. Alle innspill ved 2. gangs offentlig ettersyn er vurdert og anbefalt i saksutredningen til sluttbehandling av planen.

3. PLANPROSESSEN

En har hatt en bred prosess med representativ deltagelse fra ulike aldersgrupper og folk som bor både i sentrum og i grendene (egne grendemøter). Parallelt med kommuneplanprosessen har en også gjennomført viktige utredninger i forbindelse med stedsanalyse/ mulighetsstudie for Flisa og utredning av trasé for rv. 2.

En nærmere avklaring av framtidig rv. 2-trasé er helt nødvendig for å kunne løse videre utvikling/ arealbruk for kommunesenteret Flisa og har medført at planarbeidet har strukket ut i tid.

Medvirkningsprosessen er også dokumentert i planprogrammet.

Det er gjennomført 3 møter med regionalt Planforum på Hamar og flere veiledningsmøter med fylkesmannens rådgivere.

Jernbanen, her vist med bevaringsverdig stasjonsbygning, har vært viktig for Flisa (foto Tor Jostein Sørli).

4. PLANSTATUS OG RAMMEBETINGELSER

4.1 Føringer for kommuneplanprosessen

4.1.1 Nasjonale føringer for planarbeidet

Staten har i kongelig resolusjon av 12. juni 2015 nedfelt de nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, (erstatte T-1497).

En god lokal og regional planlegging er avgjørende for å sikre en framtidsrettet og bærekraftig utvikling og for å nå miljømålene for Norge. De nasjonale forventningene peker på mål, oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at fylkeskommunene og kommunene legger vekt på i sin planlegging etter plan- og bygningsloven i kommende fireårsperiode. Dokumentet er vesentlig kortere og har færre og mer prioriterte forventninger enn tilsvarende dokument fra 2011.

Forventningene er knyttet til tre hovedtema:

1. Gode og effektive planprosesser
2. Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
3. Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

I arbeidet med planen må det tas hensyn til statlige retningslinjer og bestemmelser. De statlige bestemmelser er gitt i forskrift til Rikspolitiske bestemmelser, og relevant i denne sammenheng er;

- Retningslinjer for arealbruk i flom og skredutsatte områder
- Retningslinjer for bolig, areal- og transportplanlegging
- Retningslinjer for å sikre barn og unges interesser i planleggingen
- Retningslinjer for universell utforming
- Retningslinjer for klima- og energiplanlegging i kommunene
- Retningslinjer for verna vassdrag
- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen

Plan- og bygningsloven er det viktigste lovformelle redskapet samfunnet har for å fastsette politiske mål, ivareta langsiktige hensyn, beskytte allmenne interesser, tilrettelegge for verdiskaping og næring, og styre utviklingen i en ønsket retning. Lovens plandel ble revidert, og trådte i kraft 1. juli 2009. Den fastsetter i stor grad hvordan planarbeidet i kommunen skal foregå. Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

I ny motorferdsellov åpnes det blant annet for utvidet adgang til næringskjøring med snøscooter i alle norske kommuner. Tillatelse til motorferdsel må innhentes fra grunneier og kommunestyret må

vedta egen forskrift. Alle kommuner som grenser til Sverige og Finland kan nå etablere løyper som fører til løypenett i nabolandet. Aktuelle leder for benyttelse av snøscooter vil omfattes av kommuneplanens arealdel og vedtatt løypetrasé for snøscooterløyper i Åsnes er lagt inn i plankartet.

Fredede områder

Direktoratet for naturforvaltning (Miljødirektoratet fra 1. juli 2013 etter sammenslåing med Klima- og forurensningsdirektoratet) har fattet vernevedtak for følgende områder i Åsnes kommune:

Glorvikmyra naturreservat, Kynneggene naturreservat, Kynndalsmyrene naturreservat, Klokken naturreservat, Dreyerstubben naturreservat, Gjesåssjøen naturreservat, Slåttbråtåmyra naturreservat, Juvberget naturreservat, Lindberget naturreservat, Eidsfjellet naturreservat der hoveddelen ligger i Våler kommune og Rogberget naturreservat. I tillegg er Losmyra naturvernområde fredet via Plan- og bygningsloven.

Verneplan vassdrag

Følgende vassdrag inngår i verneplan for vassdrag: **Auståa** (1993), **Rotna** (1993) og **Kynna** (1986).

Det er utarbeidet rikspolitiske retningslinjer for arealbruken i vannstreng og nærområder (nedslagsfelt) for disse områdene.

4.1.2 Regionale føringer

4.1.2.1 Regional planstrategi for Hedmark

Regional planstrategi for Hedmark 2016-2020, vedtatt 3.oktober 2016, skal som styringsdokument danne grunnlaget for arbeidet med bærekraftig vekst og utvikling i Hedmark de kommende år. Overordnet ambisjon er å bli landsledende i det grønne skiftet og utvikling av bioøkonomien. Gjennom samarbeid innenfor fire hovedsatsingsområder skal det søkes en samlet langsiktig måloppnåelse for fylket.

De fire hovedsatsingsområdene er:

- Økt verdiskaping og livskvalitet basert på lokale naturressurser.
- En befolkning med høy kompetanse og et konkurransekraftig arbeids- og næringsliv.
- Levende byer og bygdesentre som motorer i regionenes utvikling.
- En velfungerende infrastruktur som binder steder, mennesker og virksomheter sammen.
- «Regional plan for vannforvaltning i vannregionen Glomma 2016 - 2021» og «Regional plan for vannforvaltning i de norske delene av vannregion Västerhavet – Grensvassdragene 2016 – 2021» skal legges til grunn i planleggingen.

4.1.2.2 Fylkesdelplan for Vestmarka

Regional plan for Vestmarka er et resultat av et omfattende samarbeid som har pågått fra 2005, mellom de berørte kommunene, der Åsnes er en av dem, fylkesmannen og fylkeskommunen. Planen

ble vedtatt av Miljøverndepartementet 27.04.2012. For Åsnes kommune reguleres hyttebygging innenfor det definerte planområde med i alt 20 fritidsboliger i løpet av en 40-års periode. Fradeling/utbygging av nye hytter i tråd med dette krever reguleringsplan som sikrer helhet, kvalitet og miljøverdier i områdene.

4.1.3 Kommunale føringer

Planprogrammet har oppsummert viktige føringer fra kommuneplanenes samfunnsdel og kommunal planstrategi. Ettersom planprogrammet allerede er 4 år gammelt har det skjedd en oppdatering av enkelte kommunale styringsdokumenter. Åsnes kommune har bl.a. vedtatt ny kommunal planstrategi 2017.06.26 med oppsummering av plan- og utredningsbehov. Rullering av kommuneplanens arealdel er av de prioriterte sakene i 2017.

Nedenfor har vi oppsummert de viktigste punktene som en forventer belyst / løst i kommuneplanens arealdel. Noen punkter i planprogrammet spesielt under pkt. 5.2 "Bestilling fra kommunestyret" er litt for detaljerte til å høre hjemme i en overordnet kommuneplan.

Tabellene på side 16-17 er delvis oppdatert med ferske tall.

4.1.3.1 Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel

Fra kommuneplanens samfunnsdel legges følgende momenter til grunn for det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel innenfor hovedtema knyttet til kommunens utfordringer og satsingsområder.

Åsnes – inkluderende og miljøbevisst

- Sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet samt områdevern av verdifulle kulturlandskap og kulturmiljøer gjennom plan- og byggesaksbehandlingen.
- Ha gode og hensiktsmessige boligtilbud til grupper som har spesielle behov for tilrettelegging, jf. boligsosial handlingsplan.
- Involvere barn og unge i kommunal planlegging.
- Iverksette tiltak i vedtatt energi- og klimaplan.

Folketallsutvikling og bosetting

- Tilrettelegge gjennom arealplanlegging for nye bolig og næringsareal for å sikre videre vekst av kommunesenteret.
- Tillate fradeling av tun og kårbolig til boligformål der dette ikke er i strid med landbruksinteresser.
- Tilrettelegge for boligbygging i grendene.

Økonomi – organisasjon

- Legge planer innenfor økonomiske rammer

Jord-, skog- og utmarksbruk

- Gjennom kommuneplanens arealdel og jordloven bevare de mest høyproduktive landbruksarealene. Åsnes skal være en pådriver for at dyrket jord og beiter holdes i hevd.
- Fokuserer på at arealressursene forvaltes slik at hensynet til natur, miljø og kulturminner ivaretas.

Åsnes er en viktig jordbrukskommune (foto Finn Busk).

Kulturliv

- Sikre areal til idrett og frilufters formål gjennom kommuneplanens arealdel.
- Legge til rette for økt friluftsliv.
- Tilrettelegge for større arrangement/festivaler i kommunesenteret.
- Regulere hensynssoner for kulturvern og bygningsmiljøer til bevaring gjennom kommuneplanens arealdel.
- Vedta retningslinjer for skogfinsk byggeskikk i Landbruks-, Natur- og Friluftsområder.
- Tillate bruksendring av kulturhistorisk interessante bygg, når dette ikke i vesentlig grad forringer den kulturhistoriske dokumentasjonen av bygget.
- I større grad tillate oppføring av skogfinske "identitets-bygg" på Finnskogen, der disse kan anses å fremme kulturformålet.

Arbeidsplasser og næringsutvikling

- Det må avsettes områder for råstoffutvinning, industri- og servicenæring i Kommuneplanens arealdel.
- Det må tilrettelegges for regulering av attraktive næringsareal på Flisa.

Velferd, levekår og folkehelse

- Sørge for gode nærmiljøanlegg ved alle skoler og barnehager.
- Videreutvikle gang- og sykkelvegnettet.
- Planlegge bomiljøer som fremmer aktivitet og trivsel, universelt utformet.

- Økt tilgang på sentrumsnære boliger i tråd med målsettingene i boligsosial handlingsplan

Boligområder, sentrums- og grendeutvikling

Over mange år har kommunesenteret utviklet seg i positiv retning og er nå blitt tyngdepunktet for handel og service i Solør. Kommunen har vært den viktigste aktøren i dette arbeidet både som planmyndighet og tilrettelegger. I planperioden er det anslagsvis behov for 200 nye boenheter på Flisa - både leiligheter og eneboliger. Nye utbyggingsområder krever avklaring og godt samarbeid med landbruksmyndighetene.

Landbruket er hovedgrunnen til den spredte bosettingen og de mange grendene rundt om i kommunen. Et aktivt jordbruk er en forutsetning for at kulturlandskapet skal kunne bevares. I sammenheng med næringsutvikling, særlig turisme, er det å opprettholde bosettingen og et vakkert kulturlandskap viktig.

Den store utfordringen i boligpolitikken er å legge til rette for boligbygging som kan styrke grendene samtidig som det er et økende behov for miljøvennlige og attraktive boligområder på Flisa.

På Kjellmyra som er det nest største tettstedet i kommunen er det økende etterspørsel etter boligtomter.

- I arbeidet med kommuneplanens arealdel, legge vekt på varierte og gode boligtilbud med særlig fokus på kommunesenteret.
- I arbeidet med kommuneplanens arealdel, prioritere videre utvikling av kommunesenteret
- Tillate spredt bolig- og hyttebygging i grender med fast bosetting med mindre det kommer i konflikt med jordvernet, hensynet til kulturlandskapet eller innenfor flomutsatte områder.
- Tillate fradeling av gårdstun til boligformål på små og mellomstore bruk i de gode jordbruksområdene når det øvrige arealet selges som tilleggsareal til aktive brukere, og salget fører til en driftsmessig god løsning.

Omdømme

- Markedsføre boligpolitikken med formål å synliggjøre prioritering av barn og unge.
- Utarbeide plan for informasjonsstrategi
- Legge spesielt til rette for nyetablerere.
- Opprettholde et ryddig, universelt utformet og trygt kommunesenter.
- Videreutvikle Bolyst-satsingen.
- Legge til rette for større innbyggermedvirkning.
- Utvikle omdømmebygging i samarbeid med lokalt næringsliv.

Samfunnssikkerhet og beredskap

For kommunen som organisasjon er det utfordringer knyttet til kunnskap om nytteverdien av samfunnssikkerhet i planleggingen. Kommunen har drifts og vedlikeholdsansvaret for kritisk infrastruktur som vann og avløp samt tilsyn av 16 km flomverk. Ved store kriser er det stort behov for informasjon til mange ulike grupperinger i lokalsamfunnet. Flomproblematikk, økende grunnvannsnivå og klimaendringer vil være store utfordringer i kommunens planarbeid.

- Ved revisjon av kommuneplanens arealdel og ved områderegulering sette fokus på samfunnssikkerhet innen temaene folkehelse, klimaendringer, trafikk og flom.
- I arealdelen avsette nødvendige hensynssoner for sikring mot evt. forurensning av grunnvannskilden for det kommunale vannverket ved Søkkediet.
- I arealdelen avsettes nødvendige hensynssoner for å sikre en trygg og bærekraftig forvaltning av de flomutsatte områdene langs Glomma og nedre del av Flisa elv.
- I arealdelen avsette nødvendig fareområder ved åpningspunktene i flomvernene jf. kommunens egen beredskapsplan.
- Innenfor forsyningsområde for det kommunale vannverket skal ny bebyggelse kun etableres i områder som blir dekket av tilstrekkelig trykk fra høydebassenget Antonsdammen.

4.1.3.2 Planprogrammet - hovedproblemstillinger ved denne rullering

Kommunen forventer en befolkningsvekst over tid. Etter SSB's prognoser innebærer dette en vekst på mellom 6 og 7 % fram til 2040, eller en økning på ca. 550 innbyggere. Etter 1970 har endringer i bosettingsmønsteret vist en nedgang i folketallet i alle kretser med unntak av kommunesenteret på Flisa. Ivaretagelse av det kommunale tjenestetilbudet vil derfor være en stor utfordring i neste planperiode.

For å ivareta og videreutvikle Åsnes kommune er det viktig å sette fokus på følgende tema;

Gode og varierte, tilpassede boområder

Kommunen må spille en aktiv rolle i arbeidet med å tilrettelegge for og sikre utbygging av nye boligområder. I kommuneplanen er det viktig at det legges til rette tilstrekkelig med varierte og attraktive boligtomter for utbygging av boliger. For å kunne gjøre det må man ha oversikt over, eller i det minste en vurdering av hva tomtebehovet er, hvilke typer boliger og byggefelt det er behov for og etterspørsel etter, samt hvilke vilkår som skal legges til grunn for plassering av nye boligområder. Hvordan man best kan utnytte de ulike energikildene man har i kommunen (vind- og vannkraft, jordvarme, bioenergi i ulike former: trevirke, biogass fra jordbruket etc.) er et annet viktig spørsmål under dette temaet.

Planen må videre ta stilling til hvor og under hvilke vilkår spredt bebyggelse skal tillates – både innen bolig-, fritids- og næringsbygg.

Skolekrets	Periode 1990 – 2010	Periode 2010 - 2016
Jara	24	8
Sønsterud	49	17
Kilen	30	(inkl. antall Sønsterud)
Østsiden	25	(inkl. antall Flisa)
Flisa	247	74
Sum	376	99

Boligbygging i Åsnes fordelt på skolekretser perioden 1990-2010 og 2010-2016, alle boenheter.

Skolekrets/grend	Ledige regulerte eneboligtomter
Høgbakken / Arneberg	18
Sønsterud / Krokmoen	14
Skalbukilen	12
Austadberget	35
Kjellmyra	28
Flisa	
- Flisaplatået	22
- Bashammeren	11
Sum	140

Ledige regulerte tomter som ligger innenfor trykksonen for kommunalt vannverk.

I tillegg er det tomtereserver på ca. 34 tomter i boligområdet Kjølen vest for Flisa sentrum.

Det dukker ofte opp konflikter mellom utbyggingsønsker og jordvern. Det har tidligere vært spørsmål rundt mulighetene for en makeskifteordning for matjord i forbindelse med ønsket om å bygge på matjord i og i nærheten av Flisa. Åsnes kommune har sagt at det ikke er aktuelt å makeskifte med kommuneskog, men man bør i planen si noe om hvordan kommunen stiller seg til at private utbyggere benytter slike løsninger. Blant annet øst for Flisa har det vært spørsmål om å få bygge på dyrket mark.

Attraktivt kommunesenter på Flisa

Kommunesenteret er tyngdepunktet for handel og service i Solør. I planperioden er det anslått et behov for ca. 200 nye boenheter på Flisa. Hvor i sentrum skal denne utviklingen foregå? Nye utbyggingsområder krever godt samarbeid med landbruksmyndighetene. Man bør også vurdere hvor vidt man kan bygge mer etter fortetningsprinsipp, dvs. både tettere, mindre volum og/eller i flere etasjer.

Solørmarten, med sine ca. 40.000 besøkende, har blitt en årviss og viktig «happening» for befolkningen og det lokale næringslivet i kommunen. Suksesskriteriene er knyttet opp mot gode og gratis parkeringsmuligheter og et arrangement på et konsentrert areal i sentrum. Det ligger en utfordring i å opprettholde tilbudet som i dag med et samtidig økt utbyggingspress i området.

Gjennom en arealdisponering i sentrum er det samtidig viktig å synliggjøre hvilke faktorer som gjør Flisa til et attraktivt sentrum og hvordan sentrumsutviklingen kan bygges rundt dette blant annet med hensyn på næringsutvikling og boligbygging. Kan forretningsbyggene i Kaffegata utnyttes mer eller bedre? Er det nok grønne lunger – torg m/handel, sitteplasser i sentrum og nærområdene?

Vekst og utvikling i næringslivet

Hovedtyngden av næringsvirksomheten skjer innen sektorene tjenesteyting, industri og bergverk og helse- og sosialtjenester. Kommunen har vedtatt en Strategisk næringsplan som årlig følges opp med en handlingsplan.

Område	Beskrivelse	m ²
Sønsterud	Industri felt	30100
Gjesåsen	Sag	10000
Vermundsjøen	Kafe/turisme	10800
Skansen	Sag/verksted	10000
Velta	Turisme/kafe	13700
Flissundet	Renovasjon/verksted	25500
Sundmoen	Forretning/verksted	15200
Flisa sentrum	Forretning/service	32200
Flobergshagen	Industri/forretning	6600
Hof vest	Industri	10000
	Sum	164100

Nytt næringsareal som er tatt i bruk i Åsnes kommune i perioden 1990 – 2012.

I tillegg kommer nytt næringsareal i tilknytning til eksisterende næring, anslått til 15000 m² (jf. Rv. 2 utredningen).

Formål	Bruksareal m ² (BRA)
Industribygning	20835
Energiforsyningsbygning	343
Lagerbygning	10916
Landbruksbygning	62745
Kontor og forretning	24009
Hotell og restaurant	1543
Kultur og undervisning	15183
Helse	8932
Sum BA alle næringsbygg 1990 - 2012	144507

Oppførte næringsbygg perioden 1990 – 2012, bruksareal m² (BRA)

Tabellene over viser nye næringsarealer og -bygg tatt i bruk i foregående periode. Det er viktig å gi et anslag for kommende periode i planen. Hvor skal eventuelle nye områder ligge og hvor store skal de være? Hvilke næringsarealer ligger inne i gjeldende plan som ikke er benyttet?

Opprettholde aktivitet og virksomheten i spredt bebyggelse, et aktivt landbruk og ivaretagelse og bruk av eldre landbruksbygg

Utvikling av turisme innen landbruk og næring er viktige faktorer for å opprettholde bosettingen i grendene og samtidig en forutsetning for at kulturlandskapet opprettholdes og bevares. I dag står

mellem 250 og 300 eiendommer med ubebodde boliger. Dagens lovgivning gir til en viss grad begrensninger i utnyttelse og ivaretagelse av disse eiendommene gjennom krav til bo- og driveplikt. Har kommunen nok tomtearealer for ny bebyggelse rundt eksisterende tettsteder og er det tilstrekkelig tilrettelagt for enkeltboliger i grendene? Er det behov for campingplass (-er) for å få flere turister til å stoppe? Et annet spørsmål knyttet til aktivt landbruk er om mulighetene til å bygge ut på egen grunn (seter, hytte, skogshusvær) er tilfredsstillende i forhold til bruk og målet om å hindre gjengroing.

Effektiv infrastruktur, kommunal og statlig

Åsnes kommune har en sentral beliggenhet i Solørdistriktet og har forbindelse både via Rv., Fv., og bane. Gode kommunikasjonsmuligheter innen kommunen er en forutsetning med hensyn på sentrums- og grendeutvikling og er et sentralt tema i kommuneplanarbeidet.

Det er videre en målsetting at eksisterende kommunal VVA kan utnyttes ved planlegging og utbygging av nye større bolig- og næringsområder. Prioritering og senere planlegging av nye utbyggingsområder må også ses i sammenheng med plassering i forhold til Rv, Fv. og bane, kommunikasjon i forhold til sentrums/grendeutvikling og infrastruktur for å koble sentrum mot Myrmoen og Kjølaberget.

Infrastrukturbegrepet favner vidt og det er også naturlig å vurdere eventuelle nye gang-/sykkelveger i forhold til folkehelse, barn, unge og sikkerhet. Transport og infrastrukturentilbud ute i grendene (inkludert telenett/bredbånd) er også viktige moment. Kommuneplanen bør også gjerne gjøre noen prioriteringer i forhold til utbygging av fjernvarmetilbudet.

Områder for fritidsboliger

Fylkesdelplanen for Vestmarka er vedtatt og setter en klar begrensning på utvikling av hytter og fritidsboliger i området. Kommuneplanen må avklare kommunens ambisjonsnivå og hvilke arealer som kan være egnet for denne typen utbygging. Type, standard og tetthet vil også være sentrale tema som bør belyses.

Tilgjengelighet til vassdrag – flom og begrensninger

Restriksjoner på grunnlag av flomfare er sentralt i kommunen. Det er utarbeidet flomsonekart fra NVE som gir restriksjoner og føringer for utvikling av kommunen. Planarbeidet må gi klare svar på hvilke arealer som kan bebygges. Kommunen har også selv gjennom et samarbeid med NVE utarbeidet en kommunedelplan for flomutsatte soner langs Glomma i Åsnes, Flows, prosjekt WP3 CIII.

Idrett og friluftsliv

Planen må avklare hvilke områder av kommunen som skal vies en satsing på friluftsliv og rekreasjon, herunder tilrettelagte områder som for eksempel skytebaner, turstier, lysløyper og øvrig tilrettelagt aktivitet. Planen må også avklare hvordan man skal ivareta eksisterende friluftsliv- og rekreasjonsområder.

Vannkraftutbygging

Det er utbygd et mindre elvekraftverk i Sjusætfossen v/ Kjellmyra. Kommunen har fallrettigheter til Valbyfossen og Sønsterudfallet. Det er tidligere foretatt beregninger som viser at disse i

utgangspunktet er ulønnsomme. NVE åpner imidlertid for en mulighet for å bevilge såkalte «grønne sertifikater» til disse tiltakene, noe som innebærer en støtteordning de første 15 driftsårene. Eventuell gjennomføring av tiltakene må tas opp til ny vurdering i lys av dette.

4.1.3.3 Øvrige tema og problemstillinger

Retningslinjer for skogfinsk byggeskikk

Skogfinsk kultur er en viktig del av Finnskogen og dermed store deler av Åsnes kommune. Planen bør gi noen føringer for hvordan skogfinsk kultur skal bevares og eventuelt gi noen retningslinjer for hva som er viktige elementer i skogfinsk byggeskikk. Spesielt viktige områder bør vurderes sikret i plankart gjennom hensynssoner. Posåsen er et område som peker seg ut som aktuelt i så måte.

Posåsen (foto Terje Audun Bredvold).

Beplantning og allergier

Åsnes kommune har i likhet med andre kommuner sett et økende problem med spredning av fremmede arter i norsk natur. Hageavfall kan være «farlig» ut fra det perspektivet at man potensielt kan spre uønskede og svartelistede arter, f.eks. planten Kjempespringfrø (*Impatiens glandulifera*) som er en versting i så måte.

Et annet moment i forhold til beplantning er at mange mennesker sliter med allergier og pollen. Kommunen ønsker derfor å se på retningslinjer i planen som sikrer at det fortrinnsvis brukes planter som ikke gir problemer for innbyggernes helse og velvære eller stedegne arters eksistens.

5. OVERORDNETE GREP – KRITERIER FOR UTVIKLINGSTILTAK I ÅSNES

5.1 Kriterier for lokalisering av utbyggingstiltak i Åsnes kommune

I forbindelse med utarbeidelse av kommuneplan for kommende planperiode er det viktig at omforente overordnede føringer legges til grunn for utvikling av eksisterende og etablering av nye tiltak. På den måten vil kommunen kunne utvikles i tråd med de ambisjoner som er lagt, og legge føringer for en langsiktig og mest mulig bærekraftig utvikling.

Kommunens visjon er:

"Åsnes - inkluderende og miljøbevisst"

Det er viktig at kriteriene som legges til grunn er godt begrunnet. Bare slik oppnås allmenn tilslutning og lojalitet.

5.1.1 Overordna kriterier for lokalisering av utbygging

Et viktig prinsipp er vern av prioriterte natur- og kulturlandskap og tilrettelegging for utbygging der det samfunnsmessig er ønskelig og hvor en ikke har konflikter med verneinteressene. Følgende overordnede kriterier for arealbruk og lokalisering er lagt til grunn i planforslaget:

5.1.1.1 Naturmiljø

Et grunnleggende prinsipp for langsiktig, bærekraftig utvikling er å ivareta naturgrunnlaget på en slik måte at det ikke forbrukes.

1. Områder vernet etter lov om naturvern, kulturminner eller annen som, (båndlagte områder) og i områder rundt disse, er avsatt som hensynssone bevaring.
2. Områder som er registrert som nasjonalt/ regionalt/ lokalt viktige kulturlandskapsområder, eller som er vurdert som viktige landskap er avsatt med egen hensynssone.
3. Byggetiltak i LNF-områder skal holde en avstand på 100 meter målt ved gjennomsnittlig flomvannstand for alle sjøer og tjern samt følgende vassdrag:
 - Glomma, Flisa, Kynna, Gjera, Ulvåa, Skyåa, Hasla, Nyåa, Krokåa, Sorma, Veståa, Auståa, Rotna og Alunbekken
4. Byggeforbud gjelder også i LNF-områder og i båndlagte områder som ligger nærmere enn 50 meter fra bekker som har helårs vannføring og for alle byggeområder som ligger nærmere enn 50 meter fra alle vassdrag som har helårs vannføring.
5. Der riksveg eller fylkesveg, samt offentlig kommunal veg ligger nærmere vassdrag enn hhv. 100 m byggeforbudssone / 50 m byggeforbudssone, vil vegen danne grense for byggeforbudssonene mot vassdrag.

5.1.1.2 Kulturmiljø og landskap

Landskapsformer og linjer i landskapet forteller noe om områdets historie og er viktig identitetsskaper for befolkningen. Landskapets opplevelsesverdi står seg over tid, så fremt det forvaltes på en langsiktig, og god måte.

1. Bebyggelse som etableres i tilknytning til etablerte setre eller bygdetun skal med lokalisering, utforming og uttrykk sørge for at det totale bygningsmiljøet styrkes.
2. For å unngå uønsket eksponering, silhuettvirkning og siktskår bør det ikke tillates bebyggelse på høydedrag og framtrædende rygger.

5.1.1.3 Friluftsinnteresser

Åsnes er en kommune med store naturområder som gir befolkningen rikelig med naturopplevelser og muligheter for å bedrive en rekke ulike former for friluftsliv. Friluftsinnteressene setter derfor kriterier for utviklingen av kommunen. Det blir viktig å bevare eksisterende og utvikle nye grøntdrag og stier/løyper, kanskje særlig for å koble boområdene mot naturen rundt.

1. Bebyggelse tillates ikke i statlig sikra områder avsatt til friluftsmål.
2. Bebyggelse bør unngås i hensynssoner for friluftsliv som vurderes avsatt som randsoner ved turløyper og viktige friluftsområder.

5.1.1.4 Fareområder, sikringssoner og støysoner

Områder utsatt for rasfare utgjør en sikkerhetsrisiko for skade og ødeleggelser. Dersom kommunen aksepterer bygging i områder med kjent rasfare vil det kunne kreves erstatning fra kommunen. NGU har kartlagt og utarbeidet aktsomhetskart for kvikkleire-, snø- og stein-/jord-/flomskred. Disse områdene er avsatt som faresoner på eget temakart naturrisiko og delvis vist på arealplankartet.

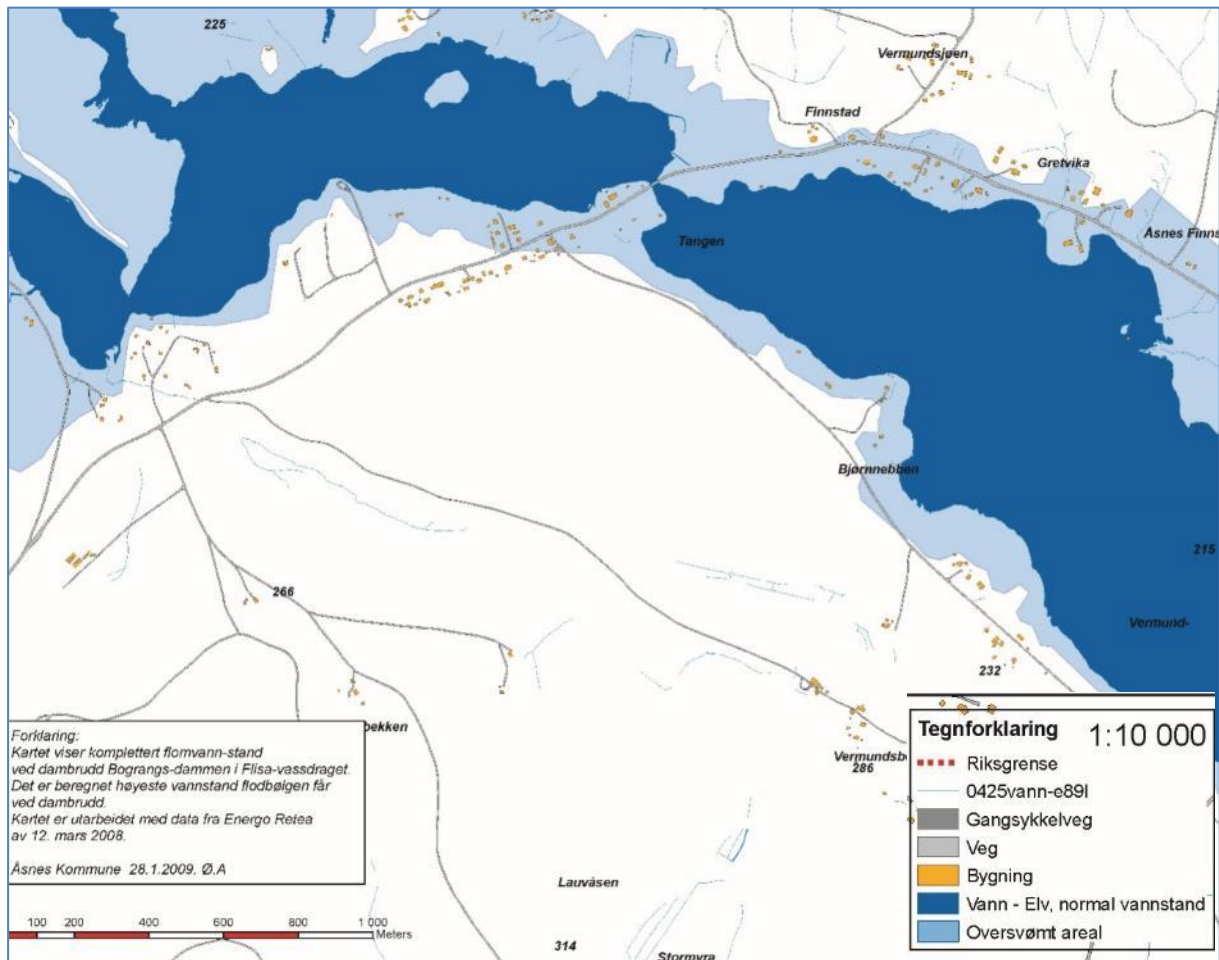
Det er 7 skytebaner i Åsnes. Rundt disse kan det av sikkerhetsmessige årsaker ikke etableres bolig eller fritidsbebyggelse. Skytebaner representerer også en vesentlig støykilde. Fare-/støysoner rundt skytebanene er i den grad det finnes data for disse, avsatt på arealplankartet.

Det er en rekke høyspenttraséer i Åsnes. Langs disse er det minstekrav til avstand til bebyggelse. Hensynssoner er lagt inn på plankartet.

NVE har kartlagt flomfaren i Glomma, samt nedre deler av Flisa. Det er utarbeidet flomsonekart og område med 200-årsflom er satt av som faresone. Innenfor denne sonen må en ved utbygging iverksette nødvendige tiltak for å sikre seg mot evt. skader som følge av flom. Jara skole i Hof ligger i kommuneplanen som LNF-område og ikke som byggeområde, nettopp ut fra en flomvurdering. Skolen er i dag sikret mot 100-års flom, men skoler tilhører i flg. byggt teknisk forskrift (TEK17) § 7-2 sikkerhetsklasse 2 for flom. Dersom skolen skulle bli rammet av flom og skades slik at den må gjenoppbygges, vil man ikke kunne tillate gjenoppbygging på samme sted uten at området sikres mot 200-års flom. Skoleområdet har derfor fått et arealmål i ny plan som indikerer at skolen må flyttes dersom nevnte scenario skulle oppstå.

Åsnes vil kunne bli påvirket av hendelser ved de to store dammene Letten og Bograngsdammen på svensk side. Dersom det skulle oppstå dambrudd vil konsekvensene bli store og dette er synliggjort i egne utredninger for de to dammene. Eksempelvis vil dambrudd ved Letten føre til at

Vermundssjøen stiger med 7 m. Også ved dambrudd i Bograngsdammen vil konsekvensene bli store for Åsnes. Illustrasjonen under viser komplettert flomvannstand ved dambrudd Bograngsdammen i Flisa-vassdraget. Det er beregnet høyeste vannstand flodbølgen får ved dambrudd.

Flomvannstand Vermundssjøen ved dambrudd i Bograngsdammen/Letten.

Selv om konsekvensene ved dambrudd er store, så er sannsynligheten for brudd vurdert som liten. Hensynssone er lagt inn på plankartet. De ulike scenarioene inngår i kommunens flomberedskapsplan.

Rundt alle grunnvannsforekomster skal det være sikringssoner. I slike kan det ikke være tillatt med bygg, anlegg eller andre tiltak som kan være en belastning for vannforsyningen.

Rv. 2 går gjennom kommunen og kreerer mye trafikk, deriblant mye tungtrafikk. I støysonene rundt de sterkest trafikerte vegene må bebyggelsen lokaliseres til områder med forsvarlig støynivå eller støyskjermes.

1. Det er byggeforbud i avsatte fareområder for høyspentanlegg, rasområder og skytebaner.
2. I flomfareområder (inkl. fare pga. isgang) og støyområder skal tiltakene lokaliseres og utformes i tråd med særskilte bestemmelser på området.

3. Tiltak i sikringssoner rundt vannforsyningsanlegg må dokumentere at tiltaket ikke påfører forsyningen skade eller ødeleggelse.
4. Flomveier skal sjekkes ut (jf. kommunens webkart, tema samfunnssikkerhet, flomveger - åpne/ tette stikkrenner) for å sikre at tiltaket ikke ligger i flomutsatt område.

Valby bru, sett fra nord 18.04.2013 (foto Geir Udnæseth).

5.1.1.5 Trafikk og transport

Et bærekraftig prinsipp er at nye utbyggingsområder skal lokaliseres slik at transportbehov reduseres. En bør unngå å blande tungtrafikk med persontrafikk på lokalveger. Videre er det viktig å legge til rette for gående, syklende og for utvikling av kollektivtilbud.

1. Virksomheter som skaper tungtransport lokaliseres i tilknytning til avsatte næringsarealer ved hovedvegnett.
2. Større utbyggingsprosjekter som genererer stor mengde trafikk må vise hvordan utbyggingen påvirker trafikksituasjon og vegkapasiteten mot områdets viktigste reisemål og hvordan disse utfordringene løses.
3. Ny utbygging skal redusere transportbehov ved tilrettelegging for gående/syssel, utbygging rundt eksisterende sentra og knutepunkter. Tiltak som bidrar til økt trafikk må påregne krav om utbyggingsavtale og rekkefølgebestemmelser for etablering av miljøvennlige og trafikksikre løsninger, herunder gang- og sykkelveger.
4. Nye utbyggingsområder skal vise hvordan trafikksikkerhet skal ivaretas internt, særlig med vekt på myke trafikanter.

5.1.1.6 Energi og klima

I et langsiktig perspektiv er det viktig å redusere energibruken. Løsninger som ikke er klimavennlige bør unngås. Som utbyggingskriterier er følgende forhold viktige:

1. All ny utbygging skal legge til rette for klimavennlige løsninger når det gjelder arealbruk, transport og stasjonær energibruk og vise det i plan og byggesak.

5.1.1.7 Spesielt om boligbygging

Åsnes kommune opplever i hovedsak ny boligbygging i etablerte sentra i kommunen. Primært ønskes boligbebyggelsen lokalisert til områdene som er avsatt til dette formålet i arealplanen.

1. Ny boligbygging på Flisa skal i hovedsak skje i regulerte områder og i nærområdet til sentrumsfunksjoner som skoler, barnehager, forretninger, offentlige kontorer mv.
2. Ved ny boligbygging på Flisa skal det stilles krav om nødvendig infrastruktur som gang- og sykkelveg til skole, nærlekeområder og annen infrastruktur
3. Ny boligbygging i grendesentrene skal i hovedsak skje i regulerte områder og i tilknytning til offentlig infrastruktur som eventuell skole, barnehage, vann og avløp mv.
4. Boligbygging ellers skal skje slik at den styrker eksisterende bomiljøer, grender og tettsteder.
5. Ny boligbygging skal i hovedsak skje innenfor trykksone for kommunal vannforsyning fra Antonsdammen. Kote +215 representerer grensen for trykksone og ny boligbygging over denne høyden bør unngås.
6. Nye utbyggingsområder skal sikre en god grønnstruktur både vinter og sommer (se 5.1.1.9).
7. Når det fremmes søknad om flere enn 4 boliger kreves det detaljplan for området, jf. plan og bygningslovens bestemmelser.
8. Spredt boligbygging skal behandles som dispensasjonssaker. Ved vurdering av hver enkelt sak skal man forholde seg til retningslinjer i vedlegg 2 "Retningslinjer for dispensasjonspraksis".

5.1.1.8 Spesielt om fritidsbebyggelse

Åsnes kommune har ikke spesielt mye fritidsbebyggelse. Det er likevel ønskelig med noen overordnede føringer for hvordan ny utbygging skal skje, både i forhold til ulike nivåer på hyttestandarder, områdenes beliggenhet og infrastruktur. Det er ønskelig at videre utvikling skjer gjennom detaljplanlegging og ikke som enkeltsaker.

1. Eventuelle ubebygde reserver skal legges til grunn i vurderingen av nye tiltak.
2. Ny fritidsbebyggelse skal ikke lokaliseres nært inntil eller slik at det vil medføre ulemper for etablerte eller framtidige boligområder og nærmiljøfunksjoner.
3. Ny fritidsbebyggelse skal i hovedsak lokaliseres i sammenheng med eksisterende områder for fritidsbebyggelse, eventuelt som fortetting.
4. Ved fortetting/utvidelse av områder skal det vurderes om eksisterende standard videreføres eller eventuelt reduseres.
5. Nye områder for fritidsbebyggelse skal etableres i områder med egen attraktivitet for opphold, slik at daglig energikrevende transport minimaliseres.
6. Det skal legges inn skjermingssoner/friområder mellom eksisterende og nye hyttefelt
7. Nye utbyggingsområder skal sikre en god grønnstruktur både vinter og sommer (se 5.1.1.9).

8. Spredt fritidsbebyggelse tillates ikke.
9. Utbyggingen må organiseres på en måte som gir verdiskaping og sysselsetting for lokalsamfunnet og mest mulig utbygging bør organiseres gjennom grunneiersamarbeid.

5.1.1.9 Grønnstruktur

Prinsipper for grønnstruktur som legges til grunn i nye utbyggingsområder (både bolig og fritidsbolig) er:

1. Bevare lokale grønndrag og eksisterende stier/løyper som grønne korridorer/buffersoner i områder med bebyggelse og planlagt bebyggelse.
2. Ta vare på linjer i landskapet. Ingen utbygging på høydedrag / vannskiller, vannveier, randsoner (tregrensa).
3. Unngå fritidsbebyggelse i uegnet terreng som medfører store terrenginngrep, som for eksempel i bratt terreng og i myrområder. Slike områder som er uegnet for bebyggelse er viktige i en helhetlig grønnstruktur.
4. Nye sti-, løypekorridorer skal ha en bredde på 3-10m avhengig av vegetasjonstype og vegetasjonstetthet med tanke på visuell avskjerming mot bebyggelse.
5. Ved tiltak skal eksisterende landskapsformer og vegetasjon i størst mulig grad bevares. I områder hvor det er lite naturlig vegetasjon skal det vurderes om naturvegetasjon kan gjenskapes.
6. Det skal benyttes stedegne treslag ved etablering av ny vegetasjon.
7. Ved tiltak for infrastruktur som krysser eller berører turveg, løype, elv, bekk eller annen grønnstruktur, skal konsekvenser for natur- og rekreasjon dokumenteres. Veier, kabeltraséer, rørsystem m.v. som krysser eller berører vassdrag og friområder skal lokaliseres og utformes slik at den økologiske sammenhengen langs vassdraget opprettholdes. Her må funksjonelle og arkitektonisk gode løsninger gjennomføres.

5.2 Hyttestandardene

5.2.1 Dagens situasjon

Per i dag er det ikke definert noen standarder for hytte-/fritidsbebyggelse i Åsnes. I kommuner som har en viss utbygging av hytter og hytteområder blir det vanligere og vanligere at kommuneplanen setter noen premisser for hvordan utbygging skal skje og evt. hva slags hyttestandarder som er ønskelig. Det er ikke veldig stort påtrykk for utbygging av nye hytter i Åsnes, men det synes likevel fornuftig å innføre to ulike kategorier/standarder for fritidsbebyggelse for å gi forutsigbarhet og lette arbeidet ved detaljregulering av nye områder.

5.2.2 Forslag til standarder

Det foreslås to standarder for hytteområder i Åsnes kommune med et tilhørende sett med bestemmelser. Ingen eksisterende hyttefelt vil få tildelt en av standardene og det legges heller ikke

opp til at nye områder som tas inn i denne planrevisjonen får tildelt en av standardene. Kommunen ønsker at de ulike områdenes kategori skal bestemmes på detaljreguleringsnivå, men at det fortrinnsvis er en de to nye hyttestandardene som er beskrevet under som skal benyttes. De to standardene benevnes hhv A og B.

Hyttestandard	A	B
Hyttestørrelse, maksimalt antall m ² BRA.	90	140
Utnyttelsesgrad inkl. parkering (% BYA)	13 %	17 %
Maksimalt antall bygg på tomta	2	2
Krav til infrastruktur	Ikke krav til veg, vann, avløp og innlagt strøm	Adkomst til hver tomt. Muligheter for innleggelse av vann og avløp om en har et felles vannforsyningsanlegg i området

Åsnes kommune har innført hytterrenovasjon f.o.m. 01.01.2018. Håndtering av avfall fra hytter og fritidsboliger forutsettes løst i tråd med denne ordningen. Enkeltsaker ut over detaljregulering av nye områder blir opp til kommunen å vurdere i lys av retningslinjene i **vedlegg 2** i kommuneplanbestemmelsene.

5.3 Fortetting

Det er en generell målsetting i arealpolitikken at arealene skal brukes mest mulig effektivt. Ved å utnytte arealene innenfor de utbygde områdene effektivt blir belastningen på det lokale og globale miljøet mindre. Fortetting gir mindre transporter og dermed mindre forurensning og utslipp av klimagasser. Ved å ikke ta i bruk nye arealer kan omgivelsene rundt bebygde områder tjene som rekreasjonsarealer. Ressurser som er lagt ned i infrastruktur og service kan utnyttes bedre og spare samfunnet for nye investeringer.

Fortetting og videreutvikling av arealer som allerede er tatt i bruk framfor utbygging av nye arealer er derfor en viktig strategi. Men fortetting innebærer også problemer. Fortetting skal ikke gå på bekostning av kvaliteten i bolig- og hytteområdene. Det er viktig å ta vare på grønnstrukturen ved fortetting og at områdets særpreg ikke forandres. Ved fortetting skal eksisterende bolig-/hyttestandard videreføres. For mange hus og hytteiere vil fortetting gi en negativ påvirkning på inntrykket av området.

Konklusjon

Å gjennomføre fortetting med kvalitet er svært krevende og det må vies stor oppmerksomhet i planprosessen. Det oppfordres til å ha disse prinsippene med seg ved utarbeidelse av nye, samt revisjon av gjeldende reguleringsplaner.

5.4 Bruksendring/omdisponering av eksisterende spredt bebyggelse til fritidsformål

I Åsnes har det vært noe etterspørsel etter bruksendring/omdisponering av eksisterende spredt bebyggelse til fritidsformål. I hovedsak går dette på eksisterende landbrukstilknyttede bygninger. Dersom dette skal vurderes, må det ikke skje på bekostning av drift og utvikling av landbruket. Det legges ikke opp til generelt frislepp for en slik ordning, og da vil eventuell omdisponering måtte gjøres gjennom dispensasjonsbehandling.

6 PLANFORSLAG AREALBRUK

6.1 Status gjeldende plan etter planperiodens utløp

Det har vært lite spredt ny boligbebyggelse utenom delplanområdene. Kommunen har imidlertid innvilget flere dispensasjoner for fradeling av eksisterende gardstun til boligformål. Slik sett så har den spredte boligbebyggelsen økt i antall, også i områder hvor spredt bebyggelse ikke er tillatt. Det er for øvrig ikke boplikt på boligeiendommer, så flere av disse nye boligeiendommene kan være brukt som hytter.

Det er gitt få dispensasjoner for ny spredt fritidsbebyggelse, men det er gitt noen tillatelser til fradeling til uendret bruk av eksisterende hytter. Med unntak av hyttefeltene ved Kroksjøen og Vermundsjøen har det ikke skjedd noen utbygging slik planen la opp til. Det er ikke «funnet» noen nye hytteområder innenfor planens leteområde, men det er derimot regulert et nytt hyttefelt litt lengre nord, ved Lorttjernet. Det er videre gitt tillatelse til regulering av to nye felt ved Vermundsjøen, uten at disse i ettertid er gjennomført.

Det er i planperioden reist spørsmål om bruk av tidligere landbruksbygg (i hovedsak skogshusvær) til fritidsformål, og ny hyttebebyggelse på Vestmarka. Det siste spørsmålet er avklart gjennom vedtak av en fylkesdelplan for Vestmarkaområdet. For øvrig er det revet en rekke tidligere landbruks- og andre bygg, uten at det er foretatt en samlet vurdering av den kulturhistoriske bevaringsverdien av bygninger i kommunen.

Kortgardsåsen ble ikke fredet etter naturvernloven slik som planen la opp til, men det er fredet andre områder som ikke er vist på kartet, bl.a. Glorviksmyrene, skogareal ved Klokken og andre lokaliteter. Nyere registreringer i planperioden har medført et bedre kunnskapsgrunnlag med hensyn til forvaltning av både natur- og kulturverninteresser.

I Flisaelva er det utbygd kraftverk i Syversætfossen. Betydelige ressurser er for øvrig nedlagt i biotopforbedrende tiltak og tilrettelegging av fiskeplasser i Flisavassdraget.

Vegenes status har endret seg i perioden. Bl.a. er riks- og fylkesveger omklassifisert, noe som også har medført nye byggeavstander til noen av vegene. Noen støysonekart er også utarbeidet. Gang- og sykkelvegnettet er ytterligere utbygd.

I planperioden er det utarbeidet flomsonekart og nye statlige retningslinjer for bygging i flomutsatte områder.

Avfallsplassen ved Kanalen er ikke realisert. Det er etablert et komposteringsanlegg nær Gammelsætra, og kildesorteringsanlegg/renovasjonsplass ved Flissundet. Deponiavfall fraktes ut av kommunen.

Status for tettbebyggelse/grender er beskrevet under kapitler om de enkelte delplaner i planprogrammet.

6.2 Delplaner/ utvikling grendesentra

Gjeldende plan opererer med 7 delplanområder. Det er i og rundt Flisa at det skjer mest utvikling. Håndtering av utviklingen med nye byggetiltak i grendesentrene foreslås styrt gjennom vedlegg 2: "Retningslinjer for dispensasjonspraksis". Arealformålene i de ulike delplanområdene i gjeldende plan (utover det som er regulert) tas ikke inn i ny plan. Unntaket er Flisa hvor det er utformet et eget kartutsnitt i større målestokk.

Foreslått løsning med å legge det meste av landsbygda ut som vanlig LNFa-område (se nærmere omtale pkt. 7.1.4) og droppe tidligere løsning med egne områder med liberal holdning til spredt bolig- eller næringsbebyggelse utenom landbruk, vil gi større fleksibilitet mht. å kunne vurdere geografisk beliggenhet av tiltak, men samtidig skjerpede krav mht. dokumentasjon av egnethet/konsekvenser.

6.3 Sentrumsplan Flisa

6.3.1 Vekst og arealbehov

Utvikling av sentrum har vært et viktig tema i følgende utredninger/ prosjekter:

- Landsbyen Flisa
- Steds- og mulighetsanalysen
- Utredning av Rv. 2-trasé
- Revidering av reguleringsplaner i Flisa sentrum.

Disse utredningene har gitt mange gode innspill til hvordan kommunesenteret kan/ bør utvikles.

Med valgte Rv. 2-trasé gjennom sentrum frigjøres det nye arealer i tidligere regulert alternative Rv-trasé og store deler av sentrum får en ny situasjon. Det ble derfor i FSK-møte 16.01.2017. fattet vedtak om **bygge- og deleforbud** for et nærmere angitt område i sentrum. Det forutsettes at berørte reguleringsplaner blir oppdatert innenfor deleforbudets frist på 4 år.

Næring

I utredningen for Rv. 2 og steds- og mulighetsanalysen for Flisa sentrum har Asplan Viak oppsummert arealbehovet slik (kursiv):

"I perioden 1990-2012 ble det tatt i bruk 32 200 nytt næringsareal i Flisa sentrum. Dette tilsvarer en årlig vekst på 1 464 m² pr. år. I følge kommunen har veksten avtatt, men det er samtidig viktig for kommunen å legge til rette for næringseiendommer som kan bidra til at næringslivet vil investere i Flisa også i framtida. Innenfor områder som er avsatt til utvikling i gjeldende planer er det fortsatt rom for utvikling av nye næringstomter, bl.a. på Kjølen Nedre og ytterst på Sundmoen. Disse tomtene tillater utbygging inntil 42 000 m². Dette tilsvarer en vekst på 1 918 m² årlig fordelt over 22 år. Dette er mer enn den årlige veksten i 22-årsperioden 1990-2012."

I dette regnestykket har en ikke tatt med Sundmoen og Flissundet. Hvis en regner med arealene her også, så blir veksten totalt ca. 3,3 daa pr. år og tilsier ca. 33 daa i planperioden (minus ledig areal i eksisterende reguleringsplaner).

Planforslaget viser totalt 105,1 daa nytt næringsareal på Flisa (se ill. n.s.). Nye næringsarealer gjelder hovedsakelig en utvidelse av Sundmoen (BN1-3) og utnyttelse av areal i tidligere Rv. 2-trasé (BN4).

I tillegg er det en reserve i eksisterende kommuneplan og reguleringsplaner som skal gjelde videre på ca. 145 daa (bl.a. i Flobergshagen). Like sør for Flisa, i Saga næringspark ligger det også en reserve på 98 daa uutnyttet næringsareal. Dette arealet ligger like inntil både rv. 2 og jernbanen. Området har tidligere hatt sidespor inn fra jernbanen, og dette kan man trolig få til på ny ved behov.

Det er ønskelig å ha en reserve i denne størrelsen dels for å kunne ha et utvalg av tomter av ulik størrelse/beliggenhet som tilbud til potensielle nye næringsaktører og dels som vekstareal til allerede etablerte bedrifter.

Bolig

I utredningen for Rv. 2 og steds- og mulighetsanalysen for Flisa sentrum har Asplan Viak oppsummert arealbehovet slik (kursiv):

”For boliger har det vært en vekst på 247 boenheter i perioden 1990-2010. For planperioden 2013-2025 forventes et behov for ca. 200 boenheter. Det er sannsynlig av etableringen av nye boenheter vil fordeles mellom leiligheter, rekkehus og eneboliger. I steds- og mulighetsstudien for Landsbyen Flisa ble det hentet inn en rekke innspill som støtter opp om fortetting av bebyggelsen og forsterking av livet rundt Kaffegata. Mye av boligutviklingen bør derfor i den grad det mulig styres mot de mest sentrale områdene på Flisa. Det største åpnbare utviklingsområdet her ligger på Kjølen Nedre.”

Det er vanskelig å spå hvilke typer boliger som vil bli etterspurt i årene som kommer, men ut fra dagens kapasitet og tilgang på boligareal skisseres følgende prognose:

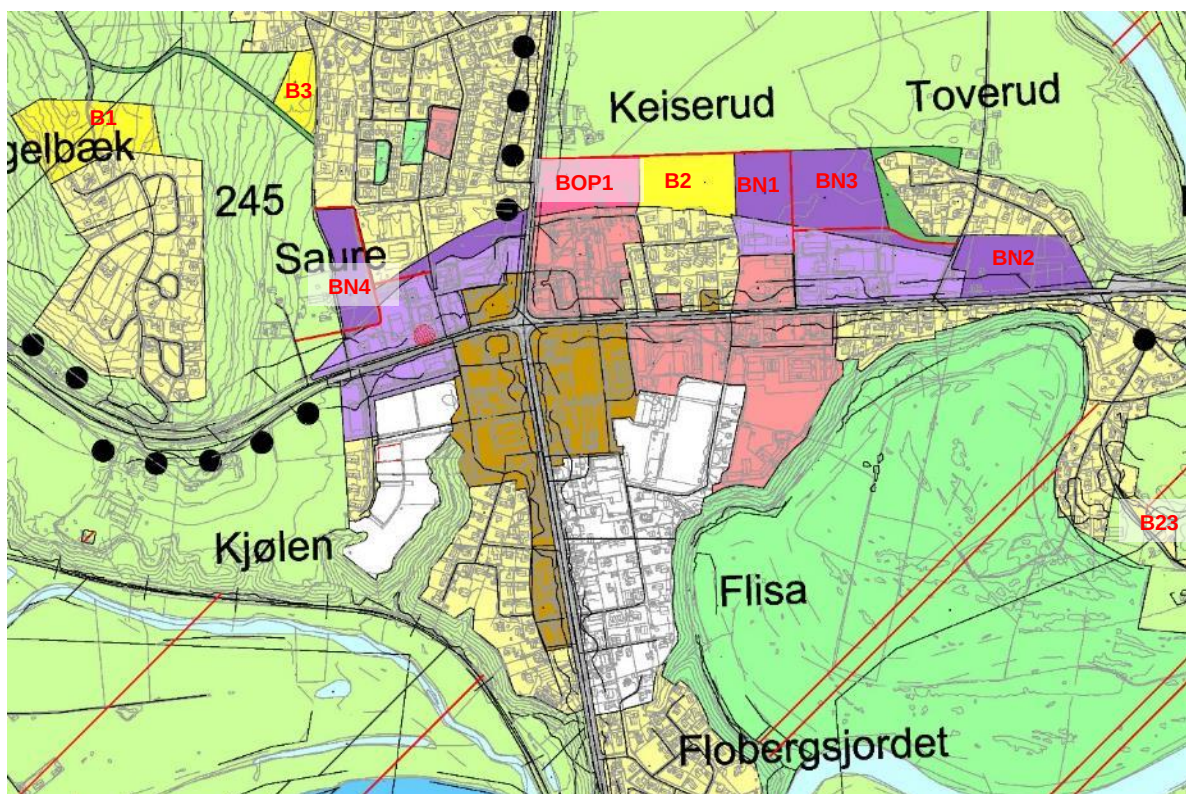
- Det er romslig med areal regulert for leilighetsbebyggelse (Flisa terrasse, Kjølen Nedre, Flisa Øst del 4 m. fl.). Dette vil dekke behovet i planperioden (se tabell pkt. 7.1.1.1). I tillegg foreslås det et nytt byggeområde B2 øst for Keiserud. Dette blir boligbygging på dyrket mark (21,1 daa) og forutsettes med en utnyttelse i form av boligbebyggelse konsentrert eller som blokk (ca 84 leiligheter).
- Det er sannsynlig at etterspørsel etter sentralt beliggende tomter for eneboliger vil holde seg. Det er i gjennomsnitt bygd 20 boliger på Flisa i perioden 1990-2016. Siste 7 år er det bygd ca. 5 eneboliger i året. I de 2 siste årene har det vært en markert trend med flytting fra eneboliger i sentrum og ellers i kommunen til nye leilighetsbygg på Flisa. På denne måten kommer det mange eneboliger ut på eneboligmarkedet og dette tilsier at en kan forvente at nybyggingen av eneboliger kanskje vil holde seg på samme nivå som siste 7 år. Med en tomtereserve i dag på 58 tomter skulle dette dekke tomtebehovet. Det er i

tillegg foreslått ca. 19 nye tomter i kommuneplanen. Med dagens trend vil sannsynligvis en totalramme på 77 tomter være tilstrekkelig i planperioden.

6.3.2 Fortetting og utvidelse/ vekstretning

Ut fra forventet vekst og arealbehov har en i forbindelse med utredningen av Rv. 2, skissert noen scenarier mht. valg av Rv-løsning og laget noen alternativer mht. sentrumsvekst. Konklusjonen som også kommunestyret i møte 22.09.2014 har gitt sin tilslutning til:

- Beholde dagens trasé for Rv. 2 og ta vekk regulert alternativ trasé. Gi rom for sentrumsvekst i denne traséen pluss noe areal nord for denne.
- Skissert nye byggeområder (bolig+næring+tjenesteyting - ikke tidligere regulert) på Flisa utgjør til sammen ca. 189,6 daa. Et viktig prinsipp for plangruppa har vært å gi rom for tilstrekkelige og attraktive / sentrumsnære utbyggingsområder (muligheter for en ekspansiv utvikling) selv om det går på bekostning av verdifull matjord. Et alternativt grep med f.eks. boligbygging (primært eneboliger) som utvidelse av eksisterende boligområde på Kjølen vest for sentrum og boligområdet Bashammeren øst for sentrum, er nedprioritert da folk flest ønsker å bo mest mulig sentrumsnært.

Utsnitt delplanområde Flisa som viser ønsket arealbruk.

Jordvernkonflikten er nærmere belyst i KU. Et kompensierende tiltak er omdisponering av tidligere boligområder i gjeldende kommuneplan/reguleringsplan med tilsammen ca. 633 daa (ca. 579 daa skogsmark og ca. 54 daa dyrket mark, se nærmere omtale i KU side 59). Bl.a. på Kjellmyra tas det ut

et regulert boligområde på dyrket/dyrkbar mark med et areal på ca. 60 daa. Selv om en tar vekk dette arealet vil en ha en reserve på 28 stk. godkjente tomter på Kjellmyra.

Etter 1. offentlige høring med til dels sterke protester med tanke på jordvern fra berørte grunneiere, landbruksnæringen generelt og fylkesmann, har en valgt å ta ut område øst for Toverud. Område BN2 var opprinnelig foreslått til boligformål, men foreslås omdisponert til næringsareal pga. nærhet til trafikkert veg (i tråd med tidligere kommuneplan).

Fortetting

Nylig reviderte reguleringsplaner for Flisa Øst del 4 og Kjølen nedre viser at en har en god utbyggingsreserve her både i form av et fortettingspotensial og nye byggetomter for leilighetsbebyggelse. I påvente av en endelig avklaring av arealsituasjonen i sentrum er det innført bygge- og deleforbud for de reguleringsplanene som blir berørt av Rv. 2-trasé. Etter godkjent kommuneplan vil det være behov for en revisjon av reguleringsplanene for berørte områder.

Som et innspill til dette arbeidet er det laget noen illustrasjoner for en mulig fortetting og sentrumsutvikling for et areal begrenset av Kaffegata, Rv. 2, Idrettsvegen og inkl. eiendommen rundt Victoria hotell.

Dette er en av de mest sentrale tomtene i landsbyen Flisa som med de rette grepene kan gi tettstedet en ny spennende fasade og muligheter for nytt liv og arbeidsplasser. Med nytt kollektiv-knutepunkt, branntomt, bankbygg, hotell og noe saneringsmoden bebyggelse ligger det både ledige arealer og eksisterende/ nye funksjoner som sammen kan bli en spennende match.

Illustrasjon arealutnyttelse

Noen ideer:

- Det foreslås at ny bebyggelse trekkes ut mot Rv. 2 og Kaffegata tilsvarende byggegrense som en har for COOP-bygget vest for rundkjøring (12-15 m fra senterlinje Rv. 2) og tilsvarende dagens situasjon i Kaffegata (12-15m fra senterlinje Kaffegata).
- Parkering fjernes fra gatene og plasseres inne i kvartalet med innkjøring fra Rv. 2 (via Idrettsvegen) og Kaffegata. P-plass foran banken ut mot Kaffegata omdisponeres til torgplass.
- Det bør i tillegg til åpen p-plass inne i kvartalet, stimuleres til p-kjeller under bebyggelsen.
- Innkjøring til videregående skole og leilighetsbygg foreslås via Idrettsvegen og ny veg mellom 2 eneboliger som på sikt bør kunne erstattes av leilighets-/næringsbygg. Dette betyr 1 stk. mindre avkjøring til Rv. 2.
- Forslag til nytt felles kollektivknutepunkt ble opprinnelig lansert på ledig tomt langs Idrettsvegen (se illustrasjon forrige side). Ved 2. gangs offentlig ettersyn påpeker Hedmark Trafikk at de anser det som en fordel om alle lokal-/skolebusser har et fast kjøremønster, Tetenvegen – Idrettsvegen, og at det etableres holdeplasser på østsiden av Idrettsvegen. Herfra er det gangveg fram til barne- og ungdomsskole. HT har også ønske om holdeplasser langs Rv 2 for linje 500, Kongsvinger – Elverum, så nær Kaffegata som mulig. Denne bussen brukes også av elever ved videregående skole. En forutsetning er at det etableres tilfredsstillende fasiliteter for de reisende inkl. parkeringsmuligheter i rimelig nærhet for de som skal ut å reise kollektivt. Endelig løsning her må komme på plass i forestående revisjon av reguleringsplanene i området (ny områdeplan).
- Kvartalet bør ha felles lek-/ uteoppholdsplass.

Kaffegata viktig handelsgate på Flisa (foto Eskild Vika Amundsen).

Illustrasjon 24 Eksempel på tverrsnitt med vegprofil for Rv2 gjennom Flisa, Asplan Viak

Illustrasjon 25 Eksempel på tverrsnitt med gatepreg for Rv2 gjennom Flisa, Asplan Viak

- Det er tidligere lansert en ide om et nytt identitetsbygg i landsbyen i form av et høyt slankt bygg som på en måte symboliserer tyngdepunktet i sentrum. Vi foreslår å flytte "tårnbygget" til hjørnet av kvartalet inntil rundkjøringen. Denne plasseringen vil bli en fin utstillingsplass og kunne gi lé og liv til den nye torgplassen.

- Innholdet i den nye bebyggelsen vet en ikke noe om i dag, men det ligger bra til rette for næring i 1. etasje og kanskje boliger/ kontorer i 2 etasje / loft. Tårnbygget kan ha samme miks, kanskje hotellrom, kanskje kontorer for spennende nyetableringer.

Ny fasade langs Rv. 2 strekningen fra VGS mot rundkjøring (illustrasjon Arkitektbua AS).

Fortetting av sentrum med flere grunneiere involvert er ofte krevende prosjekter, men det er viktig at kommunen tar ansvar som planmyndighet og bidrar til gode planprosesser i samspill med de private aktørene.

6.3.3 Rekkefølgekrav Flisa

Det er lagt inn en utvidelse av boligfeltet på Flisa terrasse, hvor det foreslås en rekkefølgebestemmelse slik at utvidelsen først kan utvikles etter at brorparten av tomtene i gjeldende reguleringsplan for Kjølén er bebygd (gjenstår 10 ledige tomter).

6.3.4 Sentrumsutvikling

Inkl. Kjølén Nedre, fortettings potensial og de nye arealene nord for tidligere Rv. 2-trasé bør en være godt rustet til å løse en forventet og ønsket vekst.

6.3.5 Friområder / grønnstruktur

Myrmoen friområde, Kjølaberget og elvene Flisa og Glomma er viktige ressurser for sentrum. Myrmoen, selv om området er flomutsatt, bør kunne videreutvikles med aktiviteter som styrker attraksjonen ytterligere (lansert mange idéer her). Tilgjengelighet og videre utvikling av disse ressursene er viktige for miljø, trivsel og folkehelse. Eksisterende reguleringsplaner har ivarettatt soner langs vassdrag. Kommuneplanen følger opp dette og har i tillegg lagt inn den viktigste traséen opp til toppen av Kjølaberget.

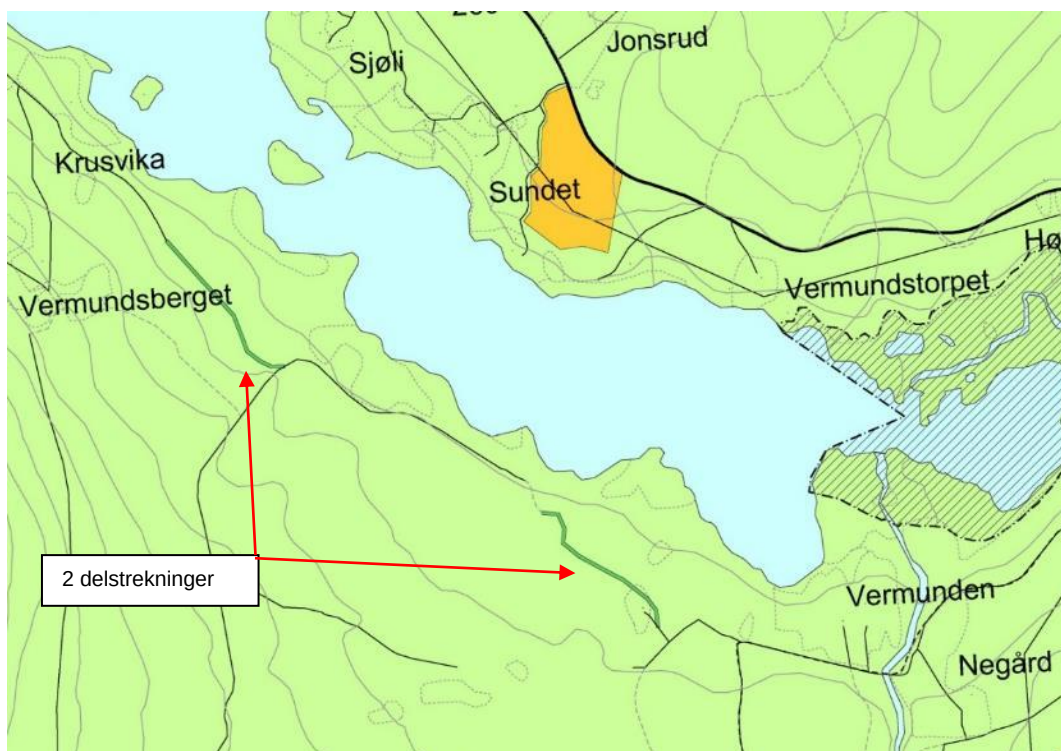
Myrmoen, et mye brukt og flott nærturområde med utviklingspotensial (foto Ada Terese Sørлие).

Ved Nergrenda ligger en badeplass knyttet til en fin sandbanke i Glomma. En gruppe har jobbet for å få til en turveg fra Styggdalen og til Nergrenda. Denne må gå ned Styggdalen, krysse både jernbanen og Hasleåa, samt gå gjennom et eksisterende storfebeite på neset ut mot Glomma. Hele traséen ligger også i faresone for flom. Stigningsforholdene i Styggdalen gjør at man ikke vil klare å få til noen

universell utforming av denne vegen og de øvrige momentene gjør at dette er et utfordrende prosjekt.

Etter flere kritiske innspill under 1. gangs offentlig ettersyn har en valgt ikke å ta inn dette forslaget.

Hof/Åsnes Finnskog grenderåd har jobbet for å få til en sammenhengende turveg rundt Vermundsjøen. Grenderådet har opplyst om at det kun gjenstår to mindre strekninger for å få til dette og har anmodet kommunen om bistand til å komme i mål med prosjektet. Vegen skal i all hovedsak benytte seg av eksisterende veger og skogsbilveger, med noen kortere strekninger i terrenget. Terrengpartiene skal opparbeides og planeres slik at det blir framkommelig for både gående og syklende.

Utsnitt av kommuneplankartet som viser de to innlagte turdrag-strekningene sør for Vermundsjøen.

Kommunen mener dette er et godt tiltak som bidrar til å støtte opp om turismesatsingen rundt Vermundsjøen. Det er derfor valgt å avsette to terrengstrekninger hvor man ennå ikke har fått til noen avtale om bruk til turveg, som turdrag i plankartet. Traséene er vist i 10 m bredde, men det er kun mindre tilpasninger og planering, fortrinnsvis langs eksisterende stier som tillates. Opparbeiding og planering skal gjøres slik at vegen blir greit framkommelig med vanlig sykkel.

7 AREALFORMÅL

Utgangspunktet er at kommuneplanens arealdel er en grovmasket oversiktsplan som fastlegger, viser og binder opp hovedtrekkene i arealbruken. Det er forutsetningen at kommuneplanens arealdel skal være en enkel plan for å sikre en overordnet styring av de vesentlige elementene i arealbruk og -utvikling. I følgende kapittel redegjøres for planens arealformål.

7.1 Omtale av planformål

Nåværende og framtidige planformål omtales samlet. For oversikt over hvilke områder som er tatt inn i denne revisjonen av kommuneplanen, se konsekvensutredningen og plankartet.

7.1.1 Bebyggelse og anlegg

Arealformålet Bebyggelse og anlegg i PBL 2008 omfatter og skal brukes for å fastlegge arealene hvor bebyggelse eller anlegg av forskjellig art tillates og er det dominerende innslaget i arealbruken. Dette gjelder både områder for eksisterende eller nye bygninger og for anlegg. Det vil også omfatte de arealkategorier som inngår i underformål når disse ikke er særskilt angitt.

Ettersom Flisa utgjør kommunenes hovedsatsingsområde for bolig og næringsutvikling er det valgt å kommentere arealbruken her samlet under Landsbyen Flisa (7.1.1.1).

Sentrale deler av Flisa med bl.a. Kjølen nedre - et viktig byggeområde i planperioden (foto Eskild Vika Amundsen).

7.1.1.1 Landsbyen Flisa**Boligområder**

Boligbygging på Flisa skal skje i regulerte områder. Følgende oversikt viser boligreserven i nærmeste omkrets rundt tettstedet. Det er gjort en fordeling av eneboligtomter og tomter for leilighetsbebyggelse. Anslag leiligheter er beregnet ut fra maks tomteutnyttelse (%-BYA) i reguleringsplan/ kommuneplan med boligdel i 2 og 3 etasjer (på bakken eller over en forretningsetasje), avhengig av planbestemmelser i den enkelte reguleringsplan.

NR	OMRÅDE	Felt-kode KPL	EKSIST. regulert ikke utbygd enebolig stk	EKSIST regulert ikke utbygd leilighet stk	NYTT areal KPL daa	NYTT KPL Enebolig (brutto 1,5 daa) stk	NYTT KPL Leilighet Tetthet 4 boenheter pr. daa stk
1	Kjølen Nedre			170			
2	Flisa del 6, Flisa sentrale omr., Kjølaberget øst, Evenshaugen	B26	9				
3	Kjølaberget	B3			9,6	7	
4	Nytt område øst for Keiserud	B2			21,1		84
5	Sundmoen/ Myrmoen 1	B29	4				
6	Sundmoen/ Myrmoen 2	B30, B31, B32, B33	3				
7	Sundmoen/ Myrmoen	B23			1,5	2	
8	Kvartalet Victoria hotell, Sparebanken bort til VGS	BS4		35			
9	Flisa Øst del 4			48			
10	Bashammeren	B42	13				
11	Flobergsjordet, Flisa del 3	B21	2				
12	Flisa del 1 og del 2	B22	2				
13	Kjølen/Flisa terrasse	B1, B46	27	60	31,7	8	
	Sum		60	313	63,9	17	84

Totalt eneboliger: 77 stk

Totalt leiligheter: 397 stk

På Flisa skal det prioriteres tettere bebyggelse og fortetting. Eksisterende boligområder foreslås videreført i ny plan.

Næring

Nedenfor er det satt opp en oversikt over eksisterende regulerte reserver og nye arealer tatt inn i kommuneplanen fordelt på type næringsvirksomhet.

Forretning/ kontor/ service

NR	OMRÅDE	EKSIST. regulert Ikke utbygd areal	NYTT areal i kommuneplan
1	Kjølen Nedre	18	
2	Kvartalet Victoria hotell og Sparebanken bort til VGS		3,2 daa*
3	Kommunal service/ tjenesteyting		20,6
	Sum	18	23,8

* 3200 m² bebygd BRA med næring i plan 1, regnet ut fra skisse med mulig bebyggelse i området. Tomteareal er betydelig større enn dette.

Plasskrevende varer / service

NR	OMRÅDE	EKSIST. regulert Ikke utbygd areal	NYTT areal i kommuneplan
4	Sundmoen (BN1-3)		74,9
5	Kvartalet rundt Negardsvegen (eksist. + BN4)	3,4	30,2
6	Flissundet	3	
	Sum	6,4	105,1

Industri / plasskrevende handel/ service

NR	OMRÅDE	EKSIST. regulert Ikke utbygd areal	NYTT areal i kommuneplan
7	Flobergshagen	80	
8	Saga næringspark	98	
	Sum	178	

Offentlig/privat tjenesteyting

Det er lagt inn en utvidelse for offentlig service nord for rådhuset langs Fv. 206 på 20,6 daa. Det er foreløpig ikke definert hva området skal brukes til, men det anses som hensiktsmessig å ha en buffer for evt. behov som måtte komme i planperioden.

7.1.1.2 Områder for fritidsbebyggelse

Vermundsjøen i sommer drakt (foto Finn Busk).

Området rundt Vermundsjøen med Kafé Finnskog, flott vann, fine sykkelmuligheter, skuterled, grendehus, kirke og rimelig avstand til gamle finneboplasser som Posåsen, peker seg ut som et naturlig område for videre hyttebygging. Rundt Vermundsjøen finnes allerede en del hytter. Evt. hyttebygging i Posåsen skal avklares gjennom en egen reguleringsplan med fokus på utvikling, mulig fortetting og kulturvern.

Nye områder for fritidsbebyggelse og reserver i allerede regulerte områder går fram av tabellen nedenfor.

NR.	NAVN / BELIGGENHET	STANDARD	ANTALL TOMTER
BFR1	Husuberget (Blostrupmoen)	B	250
BFR7 BFR8	Tyskeberget/Grenberget (Gunnar A. Gundersen)	B	50
BFR2	Vermundsjøen/ Berger Svenkerud	B	40
BFR3	Kverntjennet, Tyskeberget (Østgård)	B	60
BFR4	Telleskogen	B	15
BFR5	Knapptjernet (Knut Aandstad)	A	9
BFR6	Tyskeberget hyttefelt (kommuneskogen)	A	5
	Totalt		429

Hytteområder eksisterende	Ledige tomter
Kura Lampi	34
Vintervika (Vermundsjøen)	10
Basbakken (Vermundsjøen)	4
Totalt eksisterende tomter	48
Totalt nye og eksisterende tomter	477

Dette er et stort antall hytter i forhold til hva som er bygd i senere år. Det å bygge ut hytteområder med høy standard krever et visst pågangsmot og økonomiske muskler. Dette er det vanskelig å vurdere i KU-sammenheng og en har derfor valgt å være litt liberal mht. antall tomter og prioritert de innspillene som har gode kvaliteter mht. fastsatte kriterier og minst konflikter i KU-vurderingen.

For området Husuberget har initiativtager spilt inn ønsker om å bygge nærmere 300 hytter. Rent faglig har en hatt litt diskusjoner mht. beliggenhet/ attraksjon og utbygging i et større naturområde uten særlig infrastruktur. Kommunen har likevel valgt å ta inn et område her delvis for å sikre stor variasjon i tilgjengelige tomter, men også fordi dette innspillet inneholder store og interessante ambisjoner. Kommunen mener det er viktig å støtte opp om utviklere som ønsker å investere i Åsnes og ønsker derfor å ta inn dette området som muliggjør utvikling av et – i Åsnes-sammenheng – veldig stort hytteområdeprosjekt.

7.1.1.3 Sentrumsformål

Sentrumsområdene på Flisa skal ha en blandet bruk som byggeområder for forretning, kontor, offentlig og privat tjenesteyting, boliger, hotell/overnatting, bevertning, og annet som bør lokaliseres i sentrum. Herunder nødvendige grønt- og utearealer til bebyggelsen. Sentrumsområdene skal utvikles med høy utnyttelse og effektiv arealbruk.

7.1.1.4 Forretninger

Dette gjelder rene forretningstomter for varehandel i grendene.

7.1.1.5 Offentlig eller privat tjenesteyting

Dette gjelder arealer og bygninger for privat eller offentlig tjenesteyting, skoler/ undervisningsinstitusjoner, barnehage, institusjon, lokaler for trosutøvelse, administrasjon, kulturinstitusjoner og lokaler for kulturformidling, forsamlingslokale, helseinstitusjoner, alders- og omsorgsboliger, konsulentvirksomhet, annen offentlig og privat tjenesteyting (så som lege/tannlege, fysioterapi, kiropraktor, frisør, hudpleie, fotpleie, servering/bevertning, lekeland, treningssenter mm).

Kommunens miljøstasjon og div. grendehus rundt i kommunen ligger inne i dette formålet.

7.1.1.6 Næringsvirksomhet

Dette gjelder arealer for div næringsvirksomhet rundt i kommunen. Utover allerede kommenterte arealer på Flisa er det lagt inn følgende nye arealer som har fått egne bestemmelser i kommuneplanen:

- Utvidelse av planteskolen på Sønsterud (BN10 = 44,1 daa).

- Utvidelse av areal for plasskrevende/støyende virksomhet på Sønsterud (BN6 = 20,5 daa).

7.1.1.7 Fritids- og turistformål

Det er lagt inn en ny campingplass ved Vermundsjøen og utvidet eksisterende Færder campingplass på Flisa.

7.1.1.8 Områder for råstoffutvinning

Alle kjente **grustak/ steinbrudd** i kommersiell drift pluss nye innspill er vurdert og prioritert. En oversikt over normalt forbruk i befolkningen og tilgang på ulike masser tilsier at det ikke er behov for å ta i bruk nye massetak (unntatt område med utvinning av svart stein). Eksisterende uregulerte massetak innenfor sikringssone for kommunalt vannverk foreslås avviklet.

Ut over allerede regulerte massetak er det lagt inn et område for utvinning av svartstein ved Rauken (BRU1 = 8,4 daa).

7.1.1.9 Idrettsanlegg

Skytebaner

Eksisterende 7 skytebaner som ligger inne i gjeldende kommuneplan er videreført, men nå innlagt med et areal og sikkerhets- og støysoner for de banene som har dette.

Utvidelse Finnskogbanen

Det er lagt inn en utvidelse av motorsportanlegget Finnskogbanen med krav om reguleringsplan.

Idrettsanlegg

Idrettsanlegg i Hof, Kilen, Kjellmyra og Sandmoen vises i plankartet. Andre anlegg ligger enten i gjeldende reguleringsplaner eller i LNF-område.

7.1.1.10 Grav- og urnelund

Kommunenenes kirker og gravplasser (Åsnes kirke, Åsnes Finnskog kirke, Hof kirke, Hof Finnskog kirke, Arneberg kirke og Gjesåsen kirke) er lagt inn på plankartet.

7.1.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Vegkategorier / funksjonsklasser

Hovedvegene er vist på plankartet med ikke differensiert i ulike vegklasser. Kart over «Funksjonsklasser – vegnettsplan», se vedlegg 4 i planbestemmelsene.

Gang/sykkelveger

Følgende delstrekninger (9 stk. til sammen 25,5 km) er prioritert i planen:

- Jara skole- idrettsanlegg Sundenga - Røinekrysset - Hof kirke.
- Langs fv. 210 gjennom tettstedet Kvisler
- Langs fv. 206 Løfsgård - Snålroa
- Konglebæk - Åsnes kirke - Nergrenda
- Langs nordsiden av rv. 2 på strekningen Negardsvegen - Staoil (Circle K)
- Flissundet - Palmesvingen – Holm
- Langs fv. 206 Skansen grendehus – krysset Holtet
- Langs vestre Gjesåsveg fra Kjellmyra til Baksjøen
- Kvisler- Snålroa langs Fv 210

Turstier

Finnskogleden, Finnevegen, Vegen over tolvmilsskogen og Kirkevegen er lagt inn på plankartet.

Snøskuter

Godkjent trasé for snøskuter (egen forskrift) er lagt inn på plankart.

Jernbanen

Det foreligger pr. i dag ikke nye planer som trenger behandling i arealplanen. Jernbane er imidlertid viktig med tanke på klima og miljø, særlig i transportsektoren. Dersom Solørbanen i fremtiden skulle bli elektrifisert og mer prioritert også til persontransport ville dette kunne få stor betydning for kollektivtilbudet i Åsnes. Med muligheter for å pendle med toget fra Flisa ville tettstedet og nærområdene kunne være en attraktiv boplass for pendling både til Elverum og Kongsvinger.

7.1.3 Grønnstruktur

Grønnstruktur er et nytt arealformål til bruk både i kommuneplanens arealdel (PBL. § 11-7 nr. 3) og reguleringsplaner (PBL. § 12-5 nr. 3). Med arealformålet Grønnstruktur menes et sammenhengende, eller tilnærmet sammenhengende, vegetasjonspreget område som ligger innenfor eller i tilknytning til en by eller et tettsted. Formålet ivaretar kommunens behov for å avgrense hovedstrukturen av naturområder i og ved byer og tettsteder, med grøntområder langs elver og vassdrag, mønstret av enkeltområder og sammenhenger av parker, større friområder og lekeområder, tursti- og løypesammenhenger, snarveger og forbindelser mot større naturområder og viktige sammenhengende landskapsdrag og enkeltområder. Grønnstrukturen vil binde de grønne områdene innenfor byggesonen sammen med friluftsområder utenfor.

Hovedgrepene i grønnstrukturen er videreført til ny plan. Det vil si at turvegkorridorer og friområder i tettsted og tettstednære områder videreføres som viktige elementer.

Naturområde/grønnstruktur

Myrmoen (statlig sikret friluftsområde) er et stort sentrumsnært og attraktivt friområde som også er tilrettelagt for rullestolbrukere. Området har også potensial for videre utvikling.

Turdrag

Kjølaberget er et viktig nærturområde med både gode naturkvaliteter og utsikt. Det er i kommuneplanen lagt inn den mest brukte turvegen opp til toppen.

Friområde

Denne områdekategorien er benyttet for friområde vest for brua på Velta.

7.1.4 Landbruks-, natur- og friluftsmål

Typisk kulturlandskap i Åsnes, her representert med området Gjesåsen (foto Finn Busk).

Landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF-områder) omfatter og skal brukes for områder som skal nyttes eller sikres til landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk, og/eller som skal bli liggende som naturområder og naturområder med spesiell betydning for friluftslivet. Dette er arealer som i det vesentlige skal være ubebygget, eller bare bebygget i tilknytning til landbruk og reindrift og for bruk av området til friluftsliv.

LNF-områdene videreføres i ny plan som LNF områder. Åsnes kommune er ikke i noe reinbeitedistrikt. Derfor vil betegnelsen LNF fortsatt kunne brukes. I plan- og bygningsloven 2008 kan LNF(R)-områdene kun inndeles i to underformål. Dersom underinndeling ikke foretas, vil områdene anses som området angitt i bokstav a.

Bokstav a

Omfatter areal for landbruk, natur og friluftsliv og reindrift der det bare er tillatt å oppføre bygninger eller iverksette anlegg eller andre tiltak som er nødvendige for drift av næringsmessig landbruk, dvs. jordbruk, skogbruk eller reindrift, herunder gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag, jf. veileder T-1443, i tillegg til aktuelle tilretteleggingstiltak for friluftslivet.

LNF-sone a vil dekke hele kommunens LNF-områder der det i utgangspunktet ikke er ønskelig med byggeaktivitet som ikke er knyttet til stedbunden næring. Det åpnes imidlertid for at byggetiltak som ikke er tilknyttet landbruk og stedbunden næring kan godkjennes etter retningslinjene for dispensasjonssøknad i **vedlegg 2** i planbestemmelsene.

Bokstav b

Ett unntak fra prinsippet om kun å bruke LNFA område gjelder innspill om besøksgård på Damsberget. Her er det aktivt brukt LNFB areal for spredt bolig-, fritids eller næringsbebyggelse.

7.1.5 Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone

I ny plan- og bygningslov 2008 heter arealformålet bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone. Arealformålet omfatter og skal eller kan brukes for å planlegge både sjø- og vassdragsarealene og de sjønære landarealene. Med tilhørende strandsone menes områdene innover på land så langt arealbruken der står i direkte sammenheng med sjøen og arealbruken der. Arealformål, hensynssoner og supplerende bestemmelser er felles for både land- og sjø/vassdragsarealet og skal gi grunnlag for en mest mulig helhetlig og integrert planlegging av sjø-/vassdragsareal og landarealene. Formålet kan underdeles i områder for ferdsel, farleder, fisk, akvakultur, naturområder og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon.

Kynna er vernet i Verneplan III og Auståa og Rotna i Verneplan IV. De er dermed varig vernet mot ny kraftutbygging.

Det foreslås at skogbrukets og jordbrukets egne normer og miljøstandarder sammen med byggeforbudssone på 100/ 50 m, ivaretar en forsvarlig forvaltning (se planbestemmelsene §3.8.2).

Under dette formålet finnes bl.a.:

- **Ferdsel:** Vinterflyplass på Vermundsjøen og motorferdsel på Glomma
- **Naturområde:** Gjesåssjøen pluss noen mindre vann.
- **Friluftsområde:** Et mindre areal v/ Røgsjøen
- **Vannkvalitet:** «Regional plan for vannforvaltning i vannregionen Glomma 2016 - 2021» og «Regional plan for vannforvaltning i de norske delene av vannregion Västerhavet – Grensvassdragene 2016 – 2021» skal legges til grunn i planleggingen.

7.2 Hensynssoner

Hensynssoner betyr at det knyttes to slags bestemmelser til et område. Arealformålene angir konkret hva et areal kan brukes til. Hensynssonene skal vise hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av arealet. Gjennom å skille ut hensynssoner viser en hvilke viktige hensyn som må iakttas innenfor sonen, uavhengig av hvilket arealbruk det planlegges for. Hensynssonene vil også være et grunnlag for å vurdere nye planinnspill eller gi veiledning ved behandlingen av dispensasjonssøknader. Både hensynssoner og arealformål skal angis samlet på arealplankartet.

Til hensynssone skal det i nødvendig utstrekning angis hvilke bestemmelser og retningslinjer som gjelder eller skal gjelde i medhold av loven eller andre lover for å ivareta det hensynet sonen viser.

7.2.1 Hensynssoner - områder båndlagt etter plan- og bygningsloven § 11- 8, bokstav a

Denne sonen har til hensikt å sikre mot fare eller ulykke, og å hindre miljølempe eller forurensning. Sonen vil være et vesentlig virkemiddel for å forebygge blant annet flom- og rasulykker.

Flom og isgang

For områder langs Glomma og nedre del av Flisa er det lagt inn flomsone tilsvarende 200-års flom. For områder i Flisaelva som ut fra erfaring kan få problematisk isgang er det lagt inn en egen faresone.

Aktuelle åpningspunkter av flomverker i en krisesituasjon er lagt inn på plankart i nummerert rekkefølge (1 åpnes først osv).

Forøvrigte deler av kommunen er det laget eget **temakart for naturrisiko** med bl.a. flom i vassdrag (inkl. fareområde ved dambrudd Bograngsdammen / Letten, se omtale kap 5.1.1.4).

(Se planbestemmelsene § 4.1)

Hensynsone Bograngsdammen gir ikke restriksjoner på byggetiltak.

Støy

Støysoner for riksveger og fylkesveger er lagt inn på plankart (se § 4.3 i planbestemmelsene).

Rasfare

Potensielle fareområder for skred/jordras (kilde NVE) er lagt inn på eget tematkart Naturrisiko (Se planbestemmelsene § 4.1).

Område for grunnvannsforsyning

Det fins en rekke drikkevannskilder i Åsnes. Noen private anlegg er også registrert i den nasjonale grunnvannsdatabasen som Norges geologiske undersøkelser har forvaltningsansvar av. Denne er langt fra komplett.

Åsnes kommune har sitt hovedvannverk på Velta hvor en utnytter en grunnvannsressurs i et område med betydelige grusforekomster. Hensynsonen med tilhørende bestemmelser har til hensikt å beskytte vannkilden mot forurensning. Det kommunale vannverket har god kapasitet (220 m³ pr.

time) og dekker boligbygging fra Velta og store deler av kommunen både i Flisa- og Glommadalføret. Dagens produksjon ligger på ca. 60 m³ pr. time. Vannverket har tre brønner og hver brønn dekker Åsnes kommunes behov alene. Hver brønn har egen pumpe, noe som gir god driftssikkerhet. Dersom en pumpe skulle stoppe er ikke dette noe problem, siden det er nok at en av pumpene fungerer.

7.2.2 Hensynssoner - områder båndlagt etter plan- og bygningsloven § 11- 8, bokstav c

Slike soner vil for en stor del ligge i arealformålet LNF(R). Det kan f.eks. angis jordvernsoner, soner med særlige hensyn til kulturvern, kulturlandskap, naturvern eller friluftsliv, og differensierte jordbruks-, skogbruks- og reindriftssoner (Se planbestemmelse § 4.4, 4.5 og 4.6).

Bevaring av kulturmiljø

Seterområder

Området Haraldsåsen (gnr. 17/bnr. 1) er lagt inn som seterområde for bevaring og med egne retningslinjer (se planbestemmelsene § 4.6.1).

Skogfinske kulturminner

Utdrag av kommuneplanens samfunnsdel og handlingsdel siteres:

«Langsiktige utfordringer innen kulturminnevern.

Kulturminner forteller historien om hvor vi bor, hvor vi kommer fra – og hvem vi er. Kulturminnevernet er en form for vern om kommunens egen identitet og egenart. I likhet med at tradisjoner går tapt, så går også gamle bygninger ut av bruk og forfaller. Nye driftsmetoder i jordbruk og utmark medfører også at kulturminner forsvinner. Dette skjer i et økende tempo. Dette informasjonstapet medfører en utvisking av særtrekkene i alle områder i kommunen.

Finnskogen er et merkenavn som kan få stor betydning for distriktet, hvis det blir benyttet på den rette måten. Det er først og fremst historien og finnekulturen folk er opptatt av. Nær halvparten av Åsnes er Finnskog. I større sammenheng må likevel Finnskogen anses å være et særtrekk som hele kommunen kan dra nytte av. Hvis dette skal skje, må finnekulturen beskyttes og stimuleres. Dette betyr at saker relatert til skogfinske interesser må gis særbehandling i forhold til en del andre saker.

Strategier innen kulturminnevern – for å nå målene skal vi:

- Vedta retningslinjer for skogfinsk byggeskikk i Landbruks-, Natur- og Friluftsområder (på Finnskogen).

- *Tillate bruksendring av kulturhistorisk interessante bygg, når dette ikke i vesentlig grad forringer den kulturhistoriske dokumentasjonen av bygget.*
- *I større grad tillate og stimulere til oppføring av skogfinske "identitets-bygg" på Finnskogen, der disse kan anses å fremme kulturformålet.*
- *Innføre en tilskuddsordning for skogfinske bygg og anlegg.»*

Det er laget forslag til bestemmelse (se § 4.6.2) / retningslinjer (vedlegg 3) for håndtering av byggesaker som berører prioriterte kulturminner/ miljøer knyttet til finsk bosetting. Grendene Tyskeberget, Fallåsen, Haraldsåsen og Posåsen er prioriterte områder med egen hensynsone bevaring.

Andre kulturminner/ miljøer

Haugsmølla, (foto: Stig Storheil, NVE).

Det er lagt inn egne hensynssoner for bevaring med tilhørende bestemmelser/ retningslinjer (se planbestemmelse § 4.6.3) for følgende anlegg:

- Festplassene Skansen og Kilenga
- Haugsmølla
- Fløteranlegg Kynndammen
- Fløteranlegg Kjellåsdammen

Friluftsliv

Langs øvre del av Kynnavassdraget er det lagt inn hensynssone friluftsliv som åpner for en viss tilrettelegging for økt friluftslivsaktivitet (se planbestemmelsene § 4.4).

De viktigste badeplassene (5 stk.) er lagt inn med hensynssone på plankartet.

Naturmiljø

Fredede områder og andre viktige naturtyper/-områder i kommunen er registrert og lagt inn på plankartet med hensynssone bevaring naturmiljø (Verdikode A og B i www.naturbase.no, kartlag Naturtyper). I naturbasen finnes faktablad for hvert enkelt område som beskriver hvilken naturtype det er og prioritering/verdsetting fra nasjonalt viktig, via regionalt viktig til lokalt viktig (A-C). Fredede områder finnes på kartlaget Verneområder i naturbasen.

Formålet med hensynssonen er å ta vare på dyre- og plantelivet (Se planbestemmelsene §4.5).

7.2.3 Hensynssoner - områder båndlagt etter plan- og bygningsloven § 11- 8, bokstav d

Dette gjelder soner for båndlegging i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven eller andre lover, eller som er båndlagt etter slikt rettsgrunnlag, med angivelse av formålet. Båndlegging i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven eller andre lover er tidsbegrenset til fire år, men kan etter søknad til departementet forlenges med fire år (Se planbestemmelsene §4.7).

Følgende områder **er båndlagt i påvente av regulering** etter plan- og bygningsloven:

- Skansen
- Vermundsberget vedproduksjon
- Veltavegen 35

Det gjelder videre områder **båndlagt etter enten lov om naturvern eller naturmangfoldloven**.

Naturvernloven er nå opphevet og erstattet av naturmangfoldloven. Følgende naturområder er angitt på plankartet som båndlagt:

- Eidsfjellet naturreservat
- Gjesåssjøen naturreservat
- Kynndalsmyrene naturreservat
- Kynneggene naturreservat
- Glorvikmyra naturreservat
- Klokken naturreservat

- Lindberget naturreservat
- Juvberget naturreservat
- Slåttbråtåmyra naturreservat
- Dreyerstubben naturreservat
- Rogberget naturreservat

For link til fredningsvedtak og bestemmelser, samt informasjon om den enkelte lokalitet: Se vedlegg 6 i planbestemmelsene, samt www.naturbase.no (åpne kart og huk av kartlag Verneområder).

I tillegg til de nevnte områder er Losmyra fredet etter plan- og bygningsloven.

Følgende områder er **båndlagt etter Lov om kulturminner** med egne planbestemmelser:

- Hof middelalderske kirkested
- Kirkemo kirkested
- Åsnes gamle kirkested

7.2.4 Hensynssoner - områder båndlagt etter plan- og bygningsloven § 11- 8, bokstav f:

Reguleringsplaner gjelder inntil de oppheves. Soner hvor reguleringsplan skal gjelde foran kommuneplan vises med planavgrensning og som områder uten farge på plankart. Fortsatt gjeldende planer listes opp i planbestemmelsene §2.1.b.

7.3 Bestemmelsesområder, plan og bygningsloven § 12-7

Det kan angis egne bestemmelsesområder i arealplan (både Kommuneplan og reguleringsplan). Bestemmelsesområde er fastsettelse av virkeområde for angitte bestemmelser som avviker fra grenser som følger direkte av arealformål og hensynssoner i planen.

Det er laget egne bestemmelser for

- hvor ulike typer næringsarealer skal ligge (planbestemmelse § 4.8.1)
- skilting Flisa sentrum (4.8.2)
- eget bestemmelsesområde for Finnskogen (se planbestemmelsene § 4.9)
- arealet som inngår i fylkesdelplanen for Vestmarka (se planbestemmelsene § 4.10).